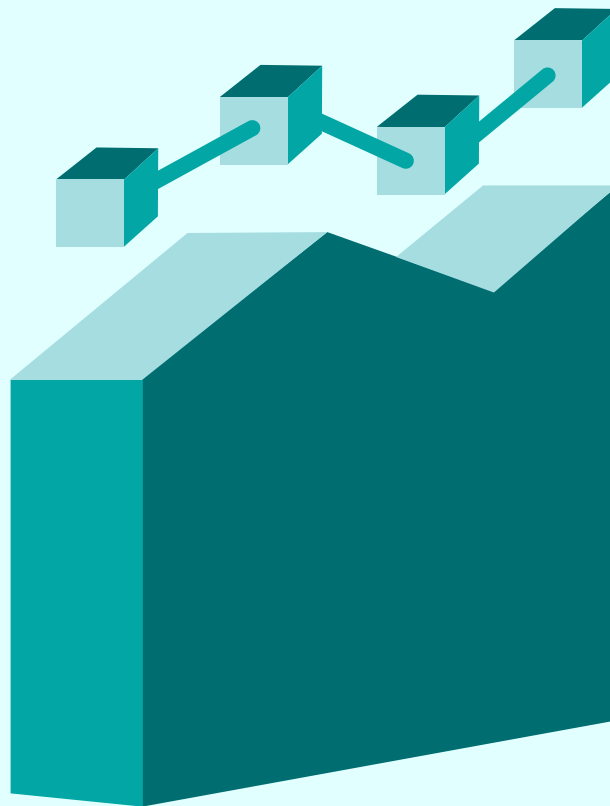

Statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn

Vi stärker Sverige genom att stärka företagens konkurrenskraft

Tillväxtverket ska skapa så bra förutsättningar som möjligt för företag i hela landet att vara konkurrenskraftiga. Det innebär att vi öppnar dörrar och river barriärer – för ett Sverige där fler företag vill, kan och vågar.

Kunskap, nätverk och finansiering är våra viktigaste verktyg. Tillväxtverkets insatser skapar direkta resultat hos de företag och aktörer som vi samverkar med, men även förutsättningar för företag och regioner att möta framtidens utmaningar. Vårt största enskilda uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional konkurrenskraft och sysselsättning.

Tillväxtverkets publikationer kan laddas ner på tillvaxtverket.se. Vill du beställa en tryckt publikation eller söker du en publikation som publicerades innan 2015 hänvisar vi till vår webbshop publikationer.tillvaxtverket.se.

© Tillväxtverket

Stockholm, Juni 2021

Digital: ISBN 978-91-89255-00-5

Tryck: ISBN 978-91-89255-01-2

Rapportnummer: 0361

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Jan Persson

Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Genom kunskap, nätverk och finansiering skapar vi bättre förutsättningar för befintliga och framtida företag och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Tillväxtverket fick 2019 regeringsuppdraget att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för livsmedelsstrategin. Denna rapport ingår i deluppdraget *Analys av kompetensförsörjningsbehov och genomförande av åtgärder*, där huvudsyftet är att stärka livsmedelssektorns kompetensförsörjning.

Tillväxtverket har gjort en specialbeställning från SCB av statistik som berör kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn och dess delsektorer. Statistiken omfattar bland annat de vanligaste yrkena och utbildningarna hos de förvärvsarbetande i livsmedelssektorn samt uppgifter om pensionsavgångar och matchning mellan yrke och utbildning med mera. Med hjälp av denna statistik och Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* beskrivs hur kompetensförsörjningen i sektorn fungerar.

Rapporten har skrivits av Jan Persson, analytiker på Tillväxtverket.

Juni 2021

Tim Brooks

Avdelningschef Företag
Tillväxtverket

Jan Persson

Analytiker
Tillväxtverket

Innehåll

Sammanfattning.....	6
Inledning.....	8
1 Fakta om livsmedelssektorn	9
1.1 Definition av livsmedelssektorn.....	9
1.2 Basfakta om livsmedelssektorn	9
1.3 Skillnader i strukturen i delsektorerna.....	10
1.4 Sammanfattning.....	12
2 Resultat från Företagens villkor och verklighet om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn	13
2.1 Hög tillväxtvilja inom livsmedelssektorn	13
2.2 Anställa personal - viktig åtgärd för att företag inom Livsmedelsindustrin ska kunna växa	14
2.3 Finns olika sätt att agera på när mer kompetens behövs.....	14
2.4 Varierande bild när det gäller olika hinder vid rekryteringar	15
2.5 Sammanfattning av resultaten från Företagens villkor och verklighet 2020	16
3 SCB-statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn	17
3.1 Inledning	17
3.2 Disposition och metod.....	17
3.3 Generell statistik om livsmedelssektorn.....	17
3.3.1 Utbildningsnivån är låg inom livsmedelssektorn.....	18
3.4 Primärproduktion.....	18
3.4.1 De vanligaste och mest överrepresenterade yrkena.....	19
3.4.2 Detaljstudie av en utbildningsgrupp: Naturbruksutbildning, gymnasial nivå – utbud och efterfrågan	20
3.4.3 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom primärproduktionen. 22	
3.5 Livsmedelsindustrin	23
3.5.1 Maskinoperatör vanligaste yrket.....	24
3.5.2 Grundskoleutbildning och samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning de vanligaste utbildningarna inom livsmedelsindustrin	25
3.5.3 Detaljstudie av en utbildningsgrupp – Industriutbildning på gymnasial nivå	28
3.5.4 Detaljstudie av en utbildningsinriktning: Industriutbildning på gymnasial nivå med inriktning mot processindustrieteknik.....	31
3.5.5 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Livsmedelsindustrin .	33
3.6 Livsmedelshandel.....	34

3.6.1	Restaurang- och livsmedel samt Handel- och administration de mest överrepresenterade utbildningsgrupperna inom Livsmedelshandeln	36
3.6.2	Detaljstudie utbildningsgrupp – 33H Handels- och administrationsutbildning	38
3.6.3	Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Livsmedelshandeln...	40
3.7	Restaurang	41
3.7.1	Vanligaste utbildningsgrupperna är grundskoleutbildning och samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning	43
3.7.2	Mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna	44
3.7.3	Detaljstudie av en utbildningsgrupp: 83R Restaurang och livsmedel	45
3.7.4	Detaljstudie av ett yrke: 5120 Kockar och kallskänkor	48
3.7.5	Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Restaurangnäringen .	50
3.8	Sammanfattning SCB-statistik.....	51
3.8.1	Utbildningsnivån i livsmedelssektorn och dess delsektorer.....	51
3.8.2	Problem med matchningen inom livsmedelssektorn.....	51
3.8.3	Beställning från SCB av statistik och planer framåt.....	52
4	Sammanfattande slutsatser	53
4.1	Livsmedelssektorn har stora kompetensbehov.....	53
4.2	En generellt låg utbildningsnivå i livsmedelssektorn	53
4.3	Personer med livsmedelsutbildningar arbetar med annat.....	53
4.4	Produktiviteten, konkurrenskraft och innovationsförmåga	54
	Bilaga 1: Följande branscher och delbranscher räknas till livsmedelssektorn	55
	Primärproduktion.....	55
	01 Jordbruk	55
	02 Skogsbruk.....	55
	Livsmedelsindustri.....	56
	10 Livsmedelsframställning.....	56
	11 Framställning av drycker	56
	12 Tobaksvarutillverkning.....	56
	Livsmedelshandel.....	56
	56 Restaurang	56
	Bilaga 2: SCB-statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn	57
	Primärsektorn	57
	Livsmedelshandeln	71

Sammanfattning

Sammantaget kan man konstatera att livsmedelssektorn utgör en relativt stor del av det svenska näringslivet. Den består av delsektorer som inbördes är relativt olika när det gäller företagsstruktur och förhållande mellan omsättning och förädlingsvärde. Andelen småföretag är större än i näringslivet i stort och förädlingsvärdet är mindre än vad man skulle kunna förvänta sig utifrån sektorns storlek.

Det finns indikationer på att livsmedelssektorns konkurrenskraft har försämrats under senare år. Resultaten från Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* visar att 36 procent av de små och medelstora företagen inom livsmedelssektorn är innovativa jämfört med ett genomsnitt på 46 procent för samtliga branscher. Det är framför allt Primärproduktionen som drar ner siffrorna, men även Restaurang ligger under genomsnittet. Livsmedelsindustrin och Livsmedelshandeln däremot är något mer innovativa än genomsnittet.

Livsmedelssektorn utmärker sig genom att kompetensförsörjningen ser relativt olika ut i dess fyra delsektorer. Tillväxtviljan är generellt sett högre inom livsmedelssektorn jämfört med övriga näringslivet. Undantaget är Primärproduktion som har en klart lägre tillväxtvilja än övriga delsektorer inom livsmedelssektorn. Det gäller särskilt andelen företag som vill växa genom att anställa. Detta beror troligen till stor del på att denna delsektor består av många soloföretag, för vilka det är ett stort steg att anställa.

Tillgång på lämplig arbetskraft är inte ett lika stort hinder för tillväxt inom alla delar av livsmedelssektorn. Störst är detta hinder inom Livsmedelsindustrin och Restaurang, medan Primärproduktionen inte upplever detta som ett lika stort hinder.

Livsmedelssektorn utmärker sig även genom att små och medelstora företag inom dess olika delar agerar på olika sätt när mer kompetens behövs. Bilden är även varierande när det gäller vilka hinder företagen upplever vid rekryteringar.

Utbildningsnivån är generellt sett låg inom livsmedelssektorn. Det gäller samtliga delsektorer. Till exempel är det bara 8 procent av de förvärvsarbetande i livsmedelssektorn som har en eftergymnasial utbildning som är tre år eller längre. Motsvarande siffra för hela arbetsmarknaden är 28 procent.

I vissa fall är det få personer som överhuvudtaget söker sig till en viss utbildning. Detta riskerar att leda till att utbildningsinriktningen i fråga till slut läggs ned och att det inte finns något utbildningsalternativ alls kvar för de elever som skulle ha varit intresserade. Detta skapar en nedåtgående spiral, trots att det finns en stor efterfrågan från företagen på personer med den specifika utbildningen. Att bryta en sådan ofördelaktig spiral kräver att man både arbetar med branschens attraktivitet och med dimensioneringen av olika utbildningar.

En annan problematik är att det i vissa fall är brist på personer med en viss utbildning trots att det finns många personer som ingår i den utbildningsgrupp som efterfrågas, men dessa har av olika skäl valt att arbeta i yrken som inte matchar deras utbildning. Exempel på detta är *Industriutbildning på gymnasial nivå* samt *Restaurang och livsmedelsutbildning på gymnasial nivå*.

Om en viss bransch uppger att det är brist på personer med en viss utbildning och den matchade förvärvsgraden samtidigt är låg kan detta bero på:

- Att branschen (företagen) har svårt att attrahera personer med den aktuella utbildningen. Ibland kan matchningen vara låg för ena könet men hög för det andra

könet. Detta tyder på att det också kan finnas en könsobalansproblematik som förstärker problemet.

- En annan förklaring kan vara regionala obalanser det vill säga att utbud och efterfrågan ser olika ut i olika regioner och lokala arbetsmarknader. Arbetskraften befinner sig på fel geografisk plats, sett ur företagets synpunkt.
- Ytterligare en förklaring kan vara att det är länge sedan individen gått en specifik utbildning samt/eller att yrkeserfarenheten inom matchande yrken är låg eller saknas. Det vill säga att individens utbildning helt enkelt har blivit föråldrad.

Utbildningsgrupper där kombinationen brist och låg matchad förvärvsgrad återfinns är till exempel:

- *Naturbruksutbildningen, gymnasial nivå* och då särskilt för kvinnor. Problematiken kan här dock bero delvis på vilken inriktning man gått.
- *Industri teknisk utbildning, gymnasial nivå* (främst kvinnor). De fåtal kvinnor som gått denna utbildning har en mycket låg matchad förvärvsgrad (28 procent). För män är motsvarande siffra 53 procent, vilket ligger ungefär på genomsnittet för hela arbetsmarknaden. Med tanke på att arbetsgivarna i stor omfattning uppger brist är detta dock en relativt låg siffra som kan bero på attraktionsproblem, regionala obalanser eller att utbildningen blivit obsolet.
- *Restaurang och livsmedelsutbildningen* Många utbildar sig och dessa personer har inga stora problem att få jobb men bara cirka 40 procent arbetar i ett matchande yrke. Orsaken till detta kan vara både bristande attraktivitet och regionala obalanser.

Problematiken med brist på personer med en viss utbildning samtidigt som den matchade förvärvsgraden är låg kan illustreras av följande resonemang hämtat från rapporten *Morgondagens kompetenser i livsmedelsproduktionen*:

"I samtliga tre län var matchningsgraden för de förvärvsarbetande med naturbruksutbildning betydligt lägre än genomsnittet för flera andra gymnasiala yrkesutbildningar med relevans för arbete i livsmedelsproduktionen. Givet att den låga matchningsgraden för naturbruksutbildade inte ökar innebär det att det krävs en relativt stor ökning av tillgången på naturbruksutbildade i arbetskraften som helhet för att möta bristerna i lantbruket." ¹

Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att det, enligt SCB:s *Trender och prognoser 2020*, kommer att råda relativt stor brist på de tre ovanstående utbildningsgrupperna år 2035. Vår slutsats är dock att denna brist inte kan lösas enbart genom att bygga ut antalet utbildningsplatser utan det krävs även andra åtgärder.

¹ Region Skåne, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen (2019) *Morgondagens kompetenser i livsmedelsproduktionen*.

Inledning

I denna rapport redogörs för statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn. De huvudsakliga källorna är Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* samt registerstatistik från SCB om de vanligaste yrkena och utbildningarna i livsmedelssektorns olika delsektorer samt om matchningen inom dessa yrken och utbildningar.

Statistiken i kapitlet är indelad efter den statistiska definition av livsmedelssektorn som presenterats i bilaga 1. I bilaga 2 redovisas SCB-statistiken mer detaljerat i tabellform.

1 Fakta om livsmedelssektorn

1.1 Definition av livsmedelssektorn

Livsmedelssektorn är ett begrepp som omfattar alla de branscher och delbranscher som arbetar med odling av frukt och grönsaker, uppfödning av djur, jakt och fiske, till slakterier och industriell produktion av livsmedel och foder samt tillagning, servering och försäljning av livsmedel. Livsmedelssektorn rymmer delsektorer och företag som verkar under delvis olika förutsättningar. Det som förenar delsektorerna är att de hanterar livsmedel på något sätt. I denna rapport definieras delsektorerna på följande sätt:

- **Primärproduktion**

Huvuddelen av SNI 01 Jordbruk, SNI 02.300 Bär, vilda, plockning för försäljning, samt SNI 03 Fiske.²

- **Livsmedelsindustri**

SNI 10 Livsmedelsframställning, SNI 11 Framställning av drycker och SNI 12 Tobaksvarutillverkning

- **Livsmedelshandel**

De delar av SNI 46 Parti- och provisionshandel och SNI 47 Detaljhandel som rör handel med livsmedel

- **Restaurang**

SNI 56 Restaurang och Catering

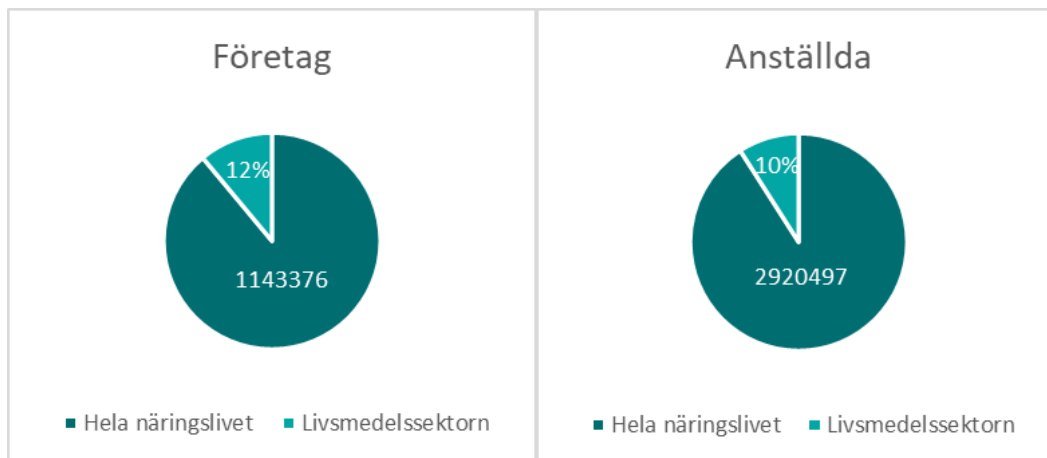
Vår indelning av livsmedelssektorn överensstämmer i huvudsak med Jordbruksverkets livsmedelskedja. Vissa skillnader finns dock, vilket gör att vi har valt att hålla fast vid begreppet livsmedelssektorn. För mer detaljer om exakt vilka SNI-koder som ingår i vår definition av livsmedelssektorn, se Bilaga 1.

1.2 Basfakta om livsmedelssektorn

Livsmedelssektorn utgör ungefär en tiondel av näringslivet i Sverige (se figur 1.1). Totalt sett ingick år 2018 cirka 142 000 företag i livsmedelssektorn, vilket motsvarar 12 procent av alla företag i Sverige. Företagen inom livsmedelssektorn har ungefär 292 000 anställda, vilket är ungefär 10 procent av samtliga anställda i näringslivet. Dessa siffror visar att det finns en större andel småföretag inom livsmedelssektorn än i näringslivet i stort.

² SNI står för Standarden för svensk näringsgrensindelning. Denna standard används för att klassificera företag och arbetsställen efter vilken verksamhet de bedriver.

Figur 1.1. Livsmedelssektorns andel av hela näringslivets företag och anställda år 2018

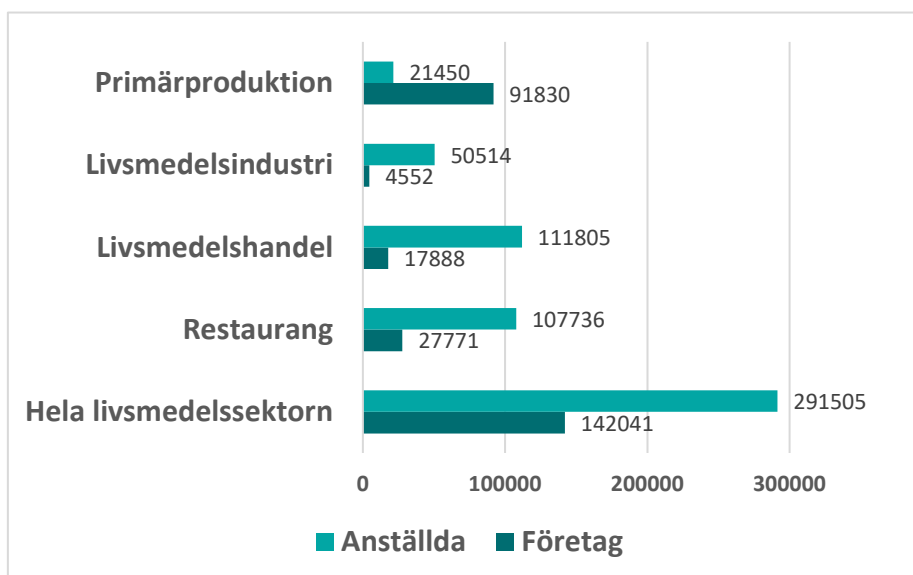

Källa: SCB/FEK

1.3 Skillnader i strukturen i delsektorerna

Företagsstrukturen skiftar mellan livsmedelssektorns olika delsektorer (se figur 1.2). Primärproduktionen utmärks av ovanligt många soloföretag och relativt få anställda. Inom Livsmedelsindustrin är förhållandet tvärtom. Här är antalet anställda relativt stort i förhållande till antalet företag. Inom Livsmedelshandeln är det också relativt många anställda i relation till antalet företag. Delsektorn Restaurang har i sin tur både relativt många företag och många anställda.

Figur 1.2. Antal företag och anställda i livsmedelssektorn och dess delsektorer år 2018

Källa: SCB/FEK

Livsmedelssektorns andel av det totala förädlingsvärdet i näringslivet är 8 procent, vilket är lägre än dess andel av företagen och de anställda. Detta tyder på en något lägre arbetsproduktivitet i livsmedelssektorn jämfört med genomsnittet för hela näringslivet.

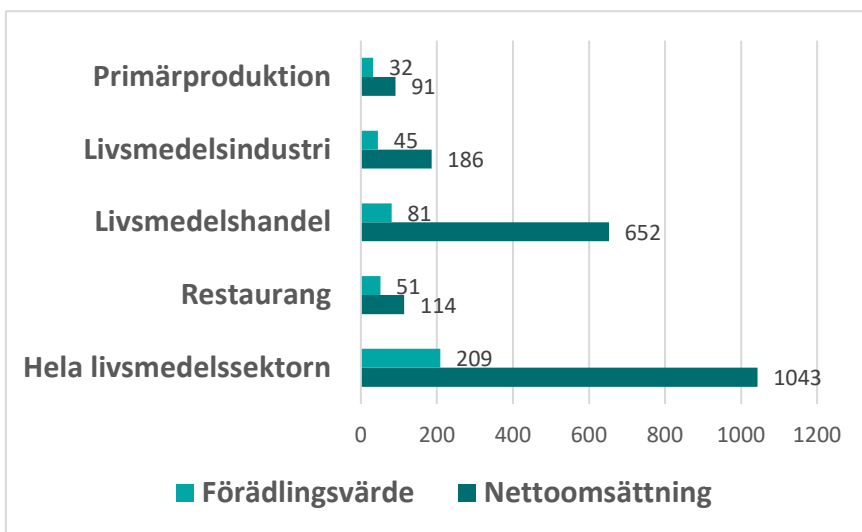
Figur 1.3. Förädlingsvärdet i livsmedelssektorn som andel av hela näringslivet samt förädlingsvärdet i hela näringslivet (mätt i miljarder kronor) år 2018

Källa: SCB/FEK

Förhållandet mellan omsättning och förädlingsvärde ser olika ut livsmedelssektorns delsektorer (se figur 1.4). Livsmedelshandeln utmärker sig till exempel genom att ha en hög omsättning i relation till det förädlingsvärde som skapas. Detta beror på att vinstmarginalen på det som säljs är relativt liten och att större försäljningsvolymen krävs för att skapa ett visst förädlingsvärde. Restauranger har däremot ett relativt högt förädlingsvärde i förhållande till omsättningen.

Figur 1.4. Förädlingsvärde och nettoomsättning i livsmedelssektorn och dess delsektorer mätt i miljarder kronor år 2018

Källa: SCB/FEK

1.4 Sammanfattning

Sammantaget kan man konstatera att livsmedelssektorn utgör en relativt stor del av det svenska näringslivet. Den består av delar som inbördes är relativt olika när det gäller företagsstruktur och förhållande mellan omsättning och förädlingsvärde. Andelen småföretag är större än i näringslivet i stort och förädlingsvärdet är mindre än vad man skulle kunna förvänta sig utifrån sektorns storlek.

Det finns indikationer på att livsmedelssektorns konkurrenskraft har försämrats under senare år. Jordbruksverket skriver på följande sätt om företagen i livsmedelskedjan:³

” Mellan åren 2011 och 2018 har konkurrenskraften försämrats i livsmedelskedjan. Företagens lönsamhet påverkas av deras produktivitet och förädlingsgrad, som beror på möjligheterna att ta till sig nya tekniker och kunskap för att tillgodose konsumenternas behov. Innovationskraften är förhållandevis god i livsmedelskedjan, exklusive primärproduktionen, men dessvärre syns det inte i en ökad förädlingsgrad. Företagen i livsmedelskedjan satsar också lite på forskning och innovation jämfört med företag i andra sektorer.”

Resultaten från Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* visar att 36 procent av de små och medelstora företagen inom livsmedelssektorn är innovativa⁴ jämfört med ett genomsnitt på 46 procent för samtliga branscher. Det är framför allt Primärproduktionen som drar ner siffrorna, men även Restaurang ligger under genomsnittet. Livsmedelsindustrin och Livsmedelshandeln däremot är något mer innovativa än genomsnittet.

³ I Jordbruksverket (2020) *Utvärdering och uppföljning av Livsmedelsstrategin* analyseras konkurrenskraften i livsmedelskedjan som i stort sett omfattar samma SNI-branscher som livsmedelssektorn.

⁴ Med innovativa avses här att företagen har tagit fram nya eller väsentligt förbättrade produkter under de senaste tre åren. Detta brukar användas som ett grovt mått på innovation. Mer information om undersökningen *Företagens villkor och verklighet* finns i kapitel 2.

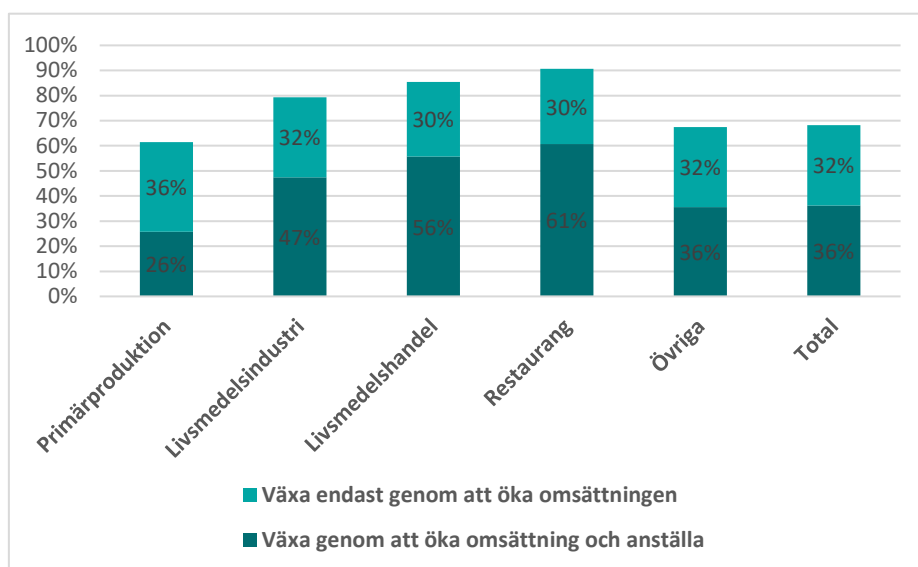
2 Resultat från Företagens villkor och verklighet om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn

Här redovisas hur de små och medelstora företagen i livsmedelssektorn hanterade kompetensförsörjningen precis före covid-19-krisen. Avsnittet bygger på resultat från Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* som genomfördes under perioden november 2019 till januari 2020.⁵ Undersökningen omfattar 9 400 små och medelstora företag.

2.1 Hög tillväxtvilja inom livsmedelssektorn

Tillväxtviljan är generellt sett högre inom livsmedelssektorn, jämfört med övriga företag (73 procent jämfört med 67 procent). Det gäller särskilt andelen små och medelstora företag som vill växa genom att både anställa och öka omsättningen. Högst är denna andel inom Restaurang (61 procent). Även Livsmedelshandeln och Livsmedelsindustrin ligger högre än genomsnittet i detta avseende. Däremot är andelen som vill växa genom att anställa lägre inom Primärproduktionen. Det kan bero på en högre andel soloföretag i denna bransch och att anställa utgör en stor tröskel för många företag utan anställda.

Figur 2.1. Andel små och medelstora företag som vill växa på olika sätt

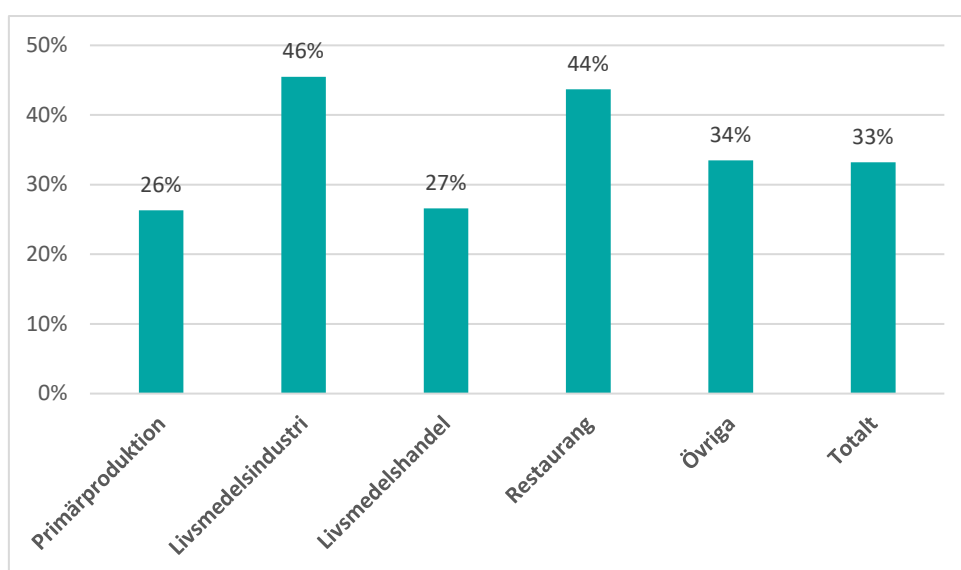
Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet 2020.

⁵ Det finns i redovisningen av resultat från *Företagens villkor och verklighet 2020* vissa mindre skillnader gentemot övriga rapporten när det gäller vilka branscher och delbranscher som ingår i de olika delsektorerna. Till exempel ingår inte *Bärplockning* i Primärproduktionen och *Tobaksvarutillverkning* är inte medräknad i Livsmedelsindustrin. Detta har dock endast marginell betydelse för resultaten.

2.2 Anställa personal - viktig åtgärd för att företag inom Livsmedelsindustrin ska kunna växa

Att anställa personal ses inom stora delar av livsmedelssektorn i högre grad än genomsnittet för alla företag som en viktig åtgärd för att företag ska kunna växa (se figur 2.2). Det gäller särskilt inom Livsmedelsindustrin och inom Restaurang. En orsak till detta är troligen att många företag inom dessa delsektorer är personalintensiva. Däremot är det klart färre inom Primärproduktionen som anger att anställa personal är mycket viktigt för att växa, vilket troligen kan förklaras av en högre andel soloföretag i denna delsektor.

Figur 2.2. Andel små och medelstora företag som uppger att anställa personal är en mycket viktig åtgärd för att kunna växa

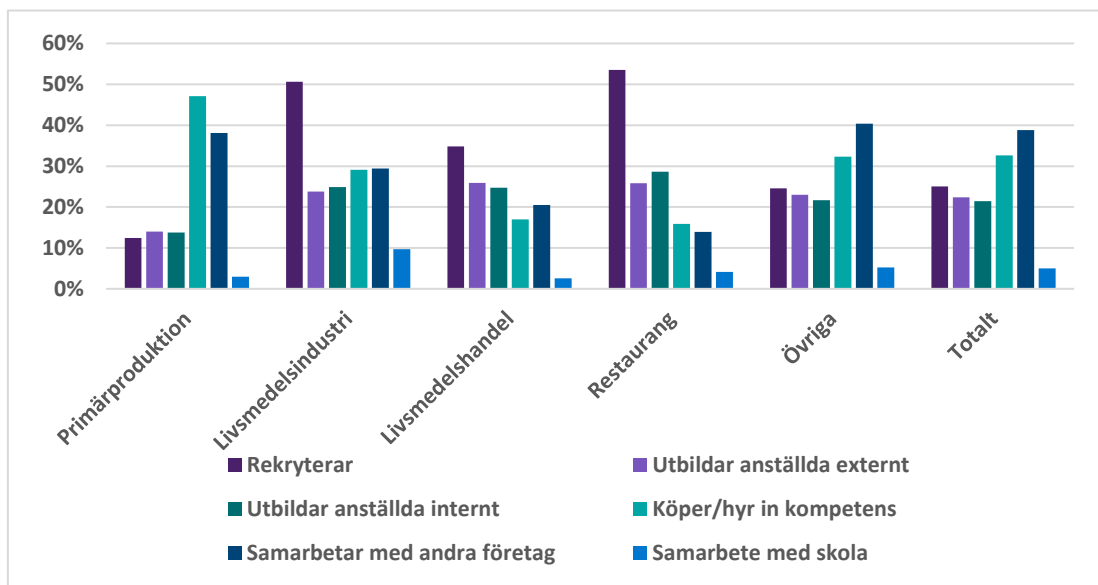

Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet 2020.

2.3 Finns olika sätt att agera på när mer kompetens behövs

Företagen agerar olika beroende på vilken del av livsmedelssektorn de tillhör när mer kompetens behövs (se figur 2.3). Inom Primärproduktionen är det vanligaste sättet att agera att köpa in/hyra in kompetens, följt av samarbete med andra företag. Inom övriga delar av livsmedelssektorn är det vanligaste istället att rekrytera personal. Att utbilda personer internt är vanligast inom Restaurang, medan samarbete med skola är vanligast inom Livsmedelsindustri.

Figur 2.3. Andel små och medelstora företag som vidtar olika åtgärder när de behöver ytterligare kompetens

Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet 2020.

2.4 Varierande bild när det gäller olika hinder vid rekryteringar

Vi har även frågat företagen i vilken mån de upplevt olika faktorer som ett stort hinder vid de rekryteringar som de genomfört under de senaste tre åren. Bilden ser här rätt olika ut mellan olika delar av livsmedelssektorn (se figur 2.4).

Inom Primärproduktion är det största hindren att hitta personer med yrkeserfarenhet och rätt attityd.⁶

Inom Livsmedelsindustri är det största problemet att de sökande saknar rätt attityd, att många saknar specifik kompetens/behörighet och att många saknar yrkeserfarenhet.

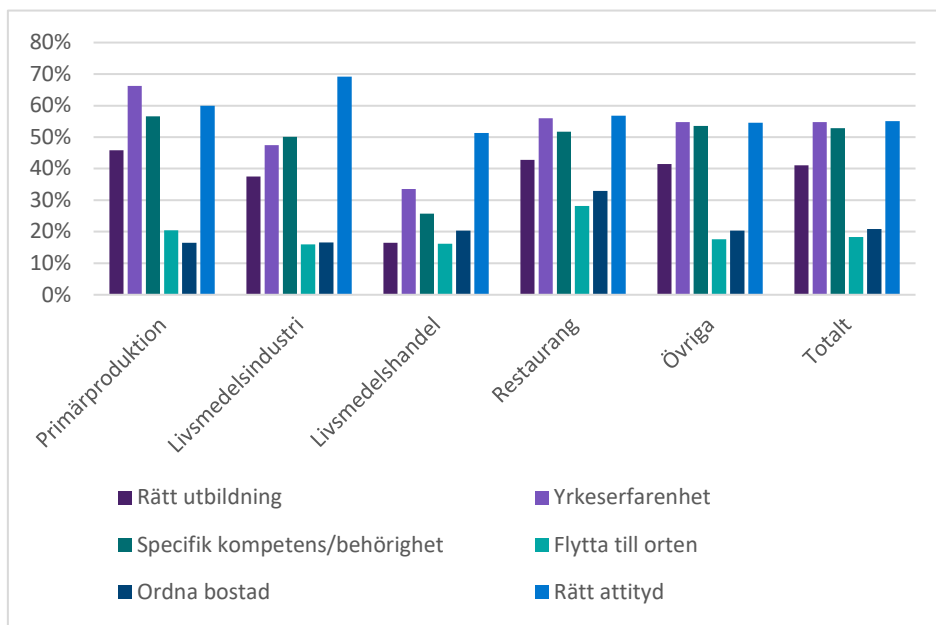
Inom Livsmedelshandeln är det generellt en mindre andel företag som ser olika faktorer som stort hinder vid rekryteringar. Största problemet är att rätt attityd saknas.

Inom Restaurang är det bristen på yrkeserfarenhet, avsaknad av specifik kompetens/behörighet och avsaknad av rätt attityd som är de största hindren vid rekryteringar.

Andelen företag som upplever det som ett stort hinder att få sökande som kan tänka sig att flytta till orten samt sökanden som kan ordna bostad är högst inom Restaurang. Medan detta anges av betydligt färre företag inom övriga delar av livsmedelssektorn. En anledning till att Restaurang har större problem med att sökanden inte kan ordna bostad på orten och med att de inte kan flytta till orten är troligen att restaurangnäringen är överrepresenterad i storstadsregionerna och på de stora turistdestinationerna, där det är svårt och dyrt att ordna bostad.

⁶ Företagarna genomförde en undersökning som också hanterar attityd-frågor: [Det är attityden, dumbom: Rätt attityd avgörande vid rekryteringar - Företagarna \(foretagarna.se\)](#)

Figur 2.4. Andel små och medelstora företag som upplevt olika faktorer som stort hinder vid rekryteringar under de senaste tre åren

Källa: Tillväxtverket, Företagens villkor och verklighet 2020.

2.5 Sammanfattning av resultaten från Företagens villkor och verklighet 2020

Livsmedelssektorn utmärker sig genom att kompetensförsörjningen ser relativt olika ut i dess fyra delsektorer. Tillväxtviljan är generellt sett högre inom livsmedelssektorn jämfört med övriga näringslivet. Undantaget är Primärproduktion som har en klart lägre tillväxtvilja än övriga delsektorer inom livsmedelssektorn. Det gäller särskilt andelen företag som vill växa genom att anställa. Detta beror troligen till stor del på att denna delsektor består av många soloföretag, för vilka det är ett stort steg att anställa.

Tillgång på lämplig arbetskraft är inte ett lika stort hinder för tillväxt inom alla delar av livsmedelssektorn. Störst är detta hinder inom Livsmedelsindustrin och Restaurang, medan Primärproduktionen inte upplever detta som ett lika stort hinder.

Livsmedelssektorn utmärker sig även genom att små och medelstora företag inom dess olika delar agerar på olika sätt när mer kompetens behövs. Bilden är även varierande när det gäller vilka hinder företagen upplever vid rekryteringar.

3 SCB-statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn

3.1 Inledning

I detta avsnitt redovisas och analyseras statistik, som Tillväxtverket har beställt från SCB, om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn och följande delsektorer:

- Primärproduktion
- Livsmedelsindustri
- Livsmedelshandel
- Restaurang

Begrepp som livsmedelssektorn och livsmedelskedjan kan vara relevant för att resonera om "matens spårbarhet, eller dess miljöpåverkan och kvalitet, men blir trubbigare i frågor som gäller kompetens och kompetensförsörjning. Det beror främst på att utbildningarna och arbetsmarknaden för kedjans olika led har olika karaktär, vilket gör att en livsmedelsbutik kan ha mer gemensamt med en klädbutik än med ett lantbruk eller bryggeri i frågor om rekrytering och fortbildning".⁷ Mot denna bakgrund har vi valt att främst redovisa statistik om kompetensförsörjningen uppdelat på delsektorer.

Den statistik som används i denna rapport gäller år 2018, som är det senaste året det finns statistik för. Tanken är att ny statistik ska beställas varje år som regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i livsmedelssektorn pågår. På grund av den pågående covid-19-krisen speglar inte den statistik som redovisas här det aktuella läget särskilt väl, till exempel i den hårt drabbade restaurangbranschen. Efterhand kommer detta problem förhoppningsvis att minska när statistiken bättre speglar nuläget än vad som är fallet under pågående covid-19-kris.

3.2 Disposition och metod

Redovisningen görs per delsektor och består av:

- Statistik om de vanligaste och mest överrepresenterade yrkena.
- Statistik om de vanligaste och mest överrepresenterade utbildningarna och utbildningsinriktningarna.
- En redovisning av statistik om någon (några) av de mest överrepresenterade utbildningsgrupperna.
- En redovisning av statistik om någon (några) av de mest överrepresenterade yrkena.
- En sammanfattande analys och sammanfattning av kompetensförsörjningen inom den aktuella delsektorn.

3.3 Generell statistik om livsmedelssektorn

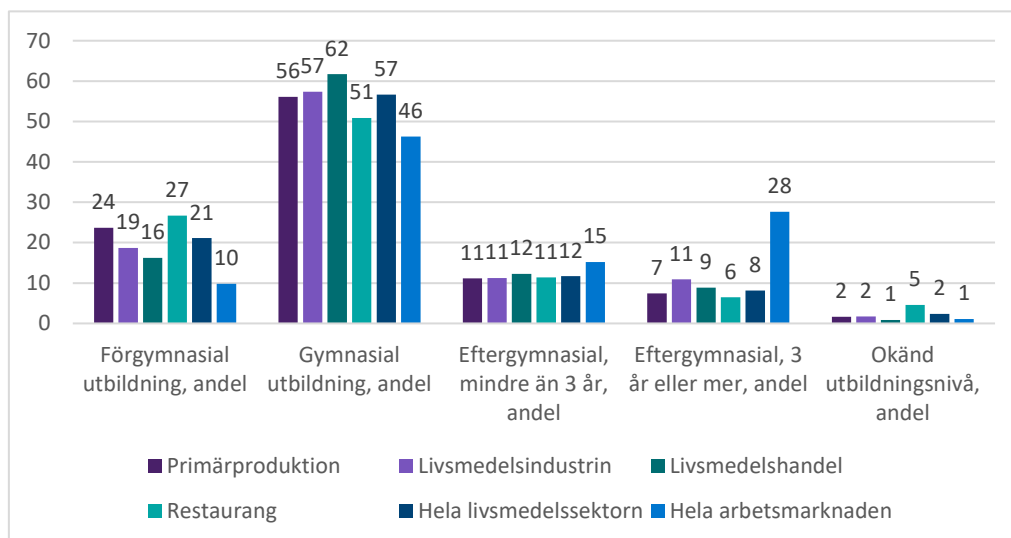
I detta avsnitt presenteras övergripande statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn i följande avsnitt går vi sedan igenom statistik om kompetensförsörjningen i de olika delsektorerna.

⁷ Citatet är hämtat från Region Skåne, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen (2019) *Morgondagens kompetenser i livsmedelsproduktionen*.

3.3.1 Utbildningsnivån är låg inom livsmedelssektorn

Utbildningsnivån är generellt låg inom livsmedelssektorn (se figur 3.1). Det gäller samtliga delsektorer. Till exempel är det bara 8 procent av de förvärvsarbetande i livsmedelssektorn som har en eftergymnasial utbildning som är tre år eller längre. Motsvarande siffra för hela arbetsmarknaden är 28 procent.

Figur 3.1 Andel av de förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelssektorn och dess delsektorer som har olika utbildningsnivåer (SUN 2000)

Källa: SCB.

3.4 Primärproduktion

Primärproduktionen består av huvuddelen av SNI 01 Jordbruk och hela SNI 03 Fiske.⁸ Dessutom har vi här även räknat in en liten del av SNI 02 Skogsbruk nämligen detaljgruppen Bär, vilda, plockning för försäljning. För mer detaljer, se bilaga 1.

Detta avsnitt börjar med en beskrivning på övergripande nivå av Primärproduktionen, som huvudsakligen illustreras med diagram.

Innan vi går in på den detaljerade statistiska beskrivningen redovisas vad SCB lyfter fram i sina prognoser och undersökningar som har koppling till kompetensförsörjningen i Primärproduktionen.

Vad säger SCB:s Trender och prognoser 2020?

I Trender och prognoser 2020 analyseras följande utbildningsgrupper med koppling till Primärproduktionen:

- Naturbruksutbildning, gymnasial nivå (63Z). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 8100 personer med denna utbildning.
- Agronom- och hortonomutbildning (65J). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 400 personer med denna utbildning.

⁸ Standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI, används för att klassificera företag och arbetsställen efter vilken verksamhet de bedriver.

Vad säger SCB:s Arbetskraftbarometer 2020?

- 74 procent av arbetsgivarna svarade att det råder brist på yrkeserfarna personer med Naturbruksutbildning på gymnasial nivå. 66 procent svarade att det råder brist på nyutbildade med samma utbildning.
- 47 procent av arbetsgivarna svarade att det råder brist på yrkeserfarna personer med Agronomutbildning. 41 procent svarade att det råder brist på nyutbildade med samma utbildning.

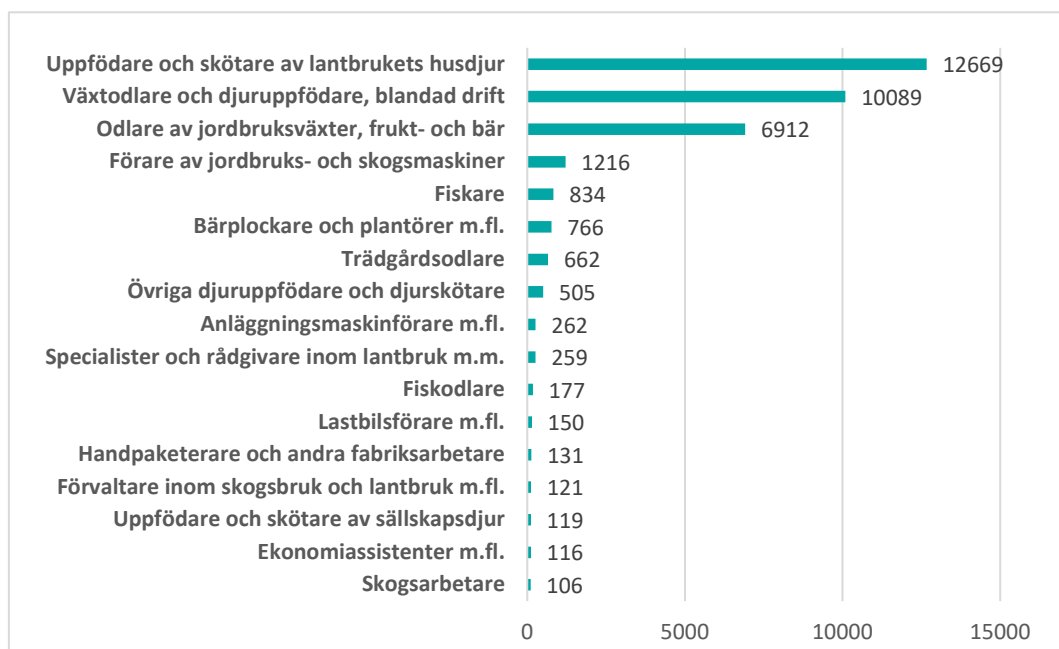
3.4.1 De vanligaste och mest överrepresenterade yrkena

I figur 3.2 nedan återfinns de vanligaste yrkena inom Primärproduktionen. De tre vanligaste yrkena är:

- *Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur* (12 700 personer, vilket motsvarar 27 procent av de förvärvsarbetande in Primärproduktionen)
- *Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift* (10 100 personer, 21 procent av de förvärvsarbetande in Primärproduktionen)
- *Odlare av jordbruksväxter, frukt och bär* (6900 personer, 15 procent av de förvärvsarbetande in Primärproduktionen)

Personer med dessa tre yrken utgör 63 procent av samtliga förvärvsarbetande inom Primärproduktionen (se figur 3.2).

Figur 3.2. De vanligaste yrkena inom primärproduktionen. Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

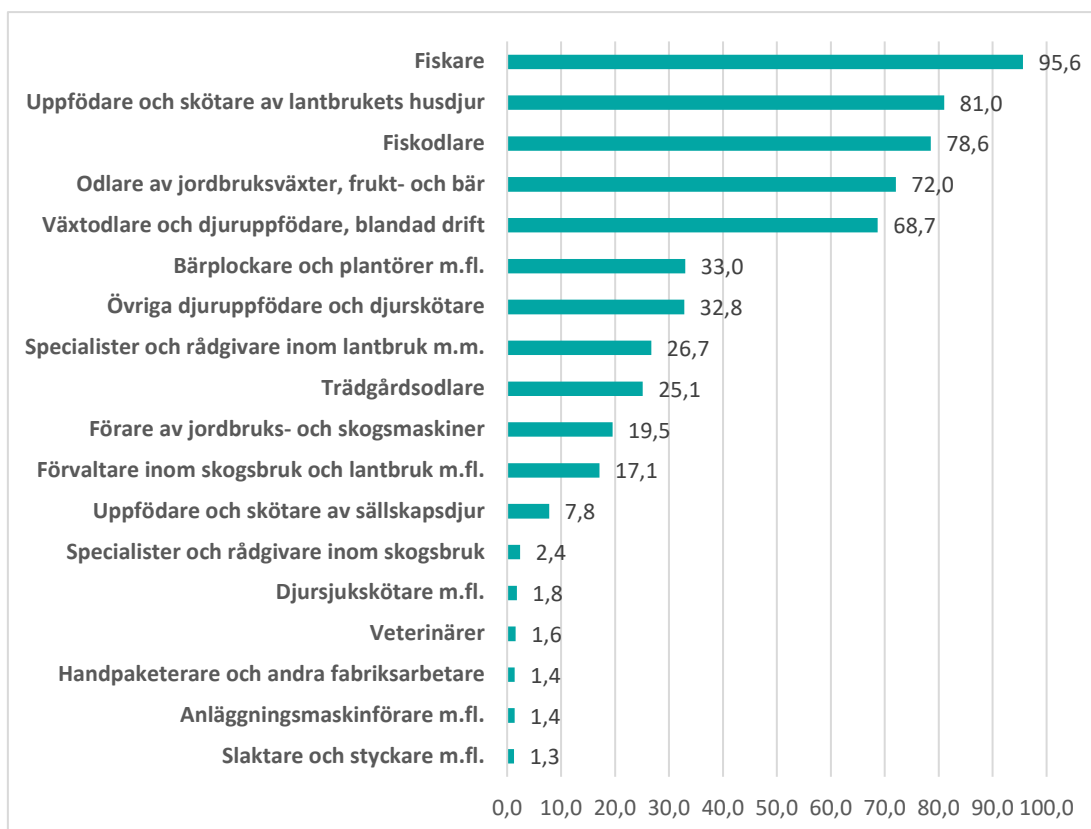

Källa: SCB.

Dessa tre yrken är också kraftigt överrepresenterade inom Primärproduktionen, det vill säga att de är vanligare här än vad de är på hela arbetsmarknaden (se figur 3.3). Andra

yrken som är kraftigt överrepresenterade inom Primärproduktionen är *fiskare* och *fiskodlare*. Dessa båda yrkesgrupper är dock relativt få till antalet (cirka 1000 personer tillsammans). Nästan alla av de överrepresenterade yrkena har en tydlig koppling till Primärproduktionen.

Figur 3.3. De mest överrepresenterade yrkena inom primärproduktionen. Kvoten mellan andelen i primärproduktionen och andelen på hela arbetsmarknaden. Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter yrke (SSYK 2012). År 2018

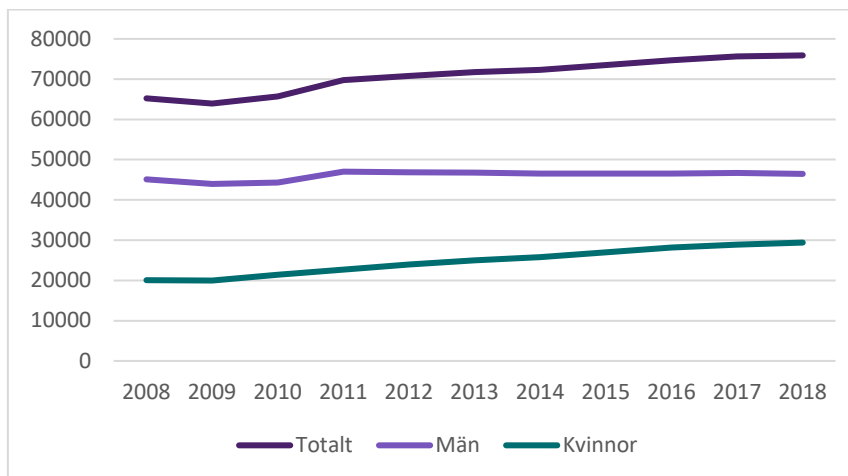

Källa: SCB.

3.4.2 Detaljstudie av en utbildningsgrupp: Naturbruksutbildning, gymnasial nivå – utbud och efterfrågan

År 2018 var det 75 900 personer i Sverige som hade naturbruksutbildning på gymnasial nivå (63z) som sin högsta utbildning. Av dessa arbetar 11 800 personer inom Primärproduktionen. Många av de som tillhör denna utbildningsgrupp arbetar alltså i andra branscher. Utbildningsgruppens storlek har ökat med 16 procent sedan år 2008 (se figur 3.4). Männerna dominerar utbildningsgruppen, men andelen kvinnor ökar över tid. År 2018 var andelen kvinnor 39 procent, vilket är en ökning med 8 procentenheter sedan år 2008. Många av kvinnorna har gått utbildningsinriktningarna mot djurhållning och djurvård.

Figur 3.4. Antal personer i åldern 16–74 år som ingår i utbildningsgruppen Naturbruksutbildning på gymnasial nivå år 2008–2018

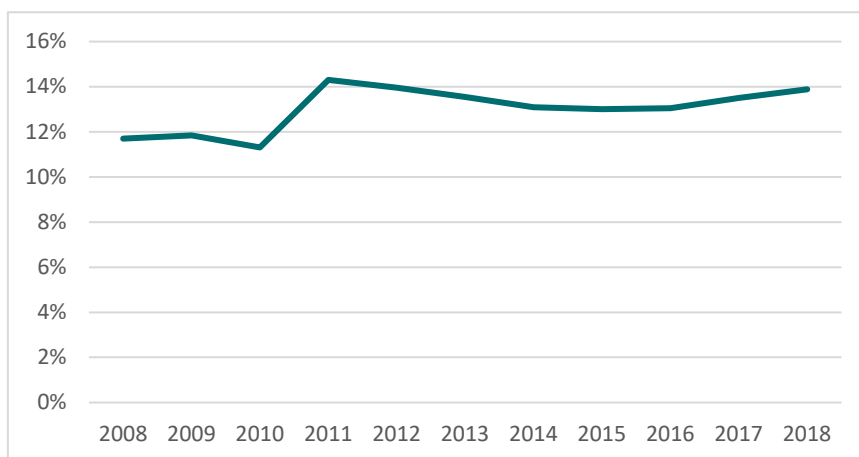

Källa: SCB.

Andelen över 60 år är ungefär lika stor som på hela arbetsmarknaden

Genomsnittsåldern i utbildningsgruppen är inte anmärkningsvärt hög (se figur 3.5). Andelen som är 60 år eller högre var år 2018 cirka 14 procent, vilket är en ökning med 2 procentenheter sedan år 2008. Denna andel ligger klart över genomsnittet för livsmedelssektorn totalt, men bara marginellt över andelen för hela arbetsmarknaden, som är cirka 13 procent.

Figur 3.5. Andel personer som ingår i utbildningsgruppen Naturbruksutbildning på gymnasial nivå som är 60 år eller äldre

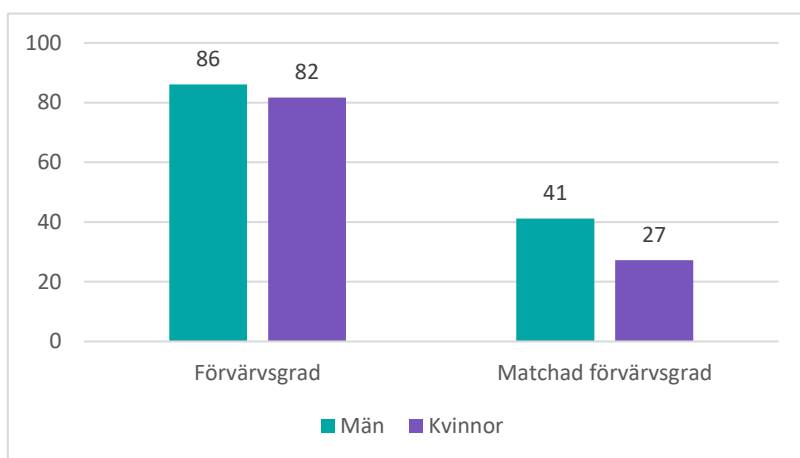

Källa: SCB.

Hög förvärvsfrekvens men många arbetar i omatchade yrke

Förvärvsgraden är hög för både män och kvinnor (se figur 3.6). Däremot är den matchade förvärvsgraden relativt låg för män och för kvinnor till och med mycket låg. Detta innebär att de flesta som gått naturbruksutbildning på gymnasial nivå arbetar, men många arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning. Särskilt kvinnor har en mycket låg matchad förvärvsgrad.

Figur 3.6. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad år 2018 i utbildningsgruppen Naturbruksutbildning på gymnasial nivå i åldern 20–64 år

Källa: SCB.

Drygt 40 procent av de naturbruksutbildade som har ett yrke som inte matchar utbildningen (se figur 3.7). De flesta av dessa har ett yrke som kräver gymnasieutbildning men som har en annan ämnesinriktning. Ytterligare 17 procent hade ett yrke som delvis matchar deras utbildning, medan 41 procent har ett yrke som helt matchar både utbildningens ämnesinriktning och nivå.

Figur 3.7. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning i utbildningsgruppen Naturbruksutbildning på gymnasial nivå i åldern 20–64 år (Procent)

Inriktning stämmer inte	Inriktning stämmer delvis	Inriktning stämmer helt	
0	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
3	1	2	nivå lägre än vad yrket kräver
39	14	41	nivå rätt

Källa: SCB.

3.4.3 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom primärproduktionen

Primärproduktionen domineras av jordbrukssektorn. Det är en sektor som har en mycket hög andel egenföretagare och få anställda i relation till antalet företag. Därför är det inte särskilt förvånande att det vanligaste sätt att agera vid brist på kompetens inom Primärproduktionen är att köpa in/hyra in kompetens följt av samarbete med andra företag. Det är inte lika vanligt att man vill anställa. En orsak till detta kan vara att det är ett stort steg för en soloföretagare att anställa.

De vanligaste yrkena inom Primärproduktionen är:

- Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur
- Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift

- *Odlare av jordbruksväxter, frukt och bär*

Personer med dessa tre yrken utgör drygt 60 procent av samtliga förvärvsarbetande inom Primärproduktionen.

De vanligaste utbildningsgrupperna inom Primärproduktionen är:

- *Naturbruksutbildning, gymnasial nivå*
- *Grundskoleutbildning och motsvarande utbildning*
- *Folkskoleutbildning och motsvarande utbildning*
- *Övrig utb. inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, eftergymnasial*

Att det är relativt vanligt med grundskoleutbildning och folkskoleutbildning som högsta utbildning hänger troligen samman med en hög medelålder samt med att de formella utbildningskraven åtminstone tidigare har varit låga.

Statistik om de som gått *Naturbruksutbildning på gymnasial nivå* visar att de flesta som gått denna utbildning förvärvsarbetar men andelar som arbetar inom ett matchande yrke är relativt låg. Det gäller särskilt de kvinnor som gått denna utbildning. Att den matchade förvärvsgraden är låg kan bero på olika saker. En anledning kan vara att efterfrågan inom primärproduktionen på att anställa personer med den aktuella utbildningen är relativt låg. En förklaring skulle kunna vara andelen soloföretagare inom Primärproduktionen är hög och för dessa är det ofta ett stort steg att anställa. Den låga matchade förvärvsgraden skulle även kunna bero på att arbetsgivarna inom primärproduktionen inte i tillräcklig utsträckning lyckas attrahera de som ingår i utbildningsgruppen, och då särskilt inte kvinnorna. En delförklaring till den låga matchade förvärvsgraden kan vara att många gått inriktningar inom utbildningen som innebär sämre jobbomöjligheter. Detta förklarar dock inte helt skillnaden i matchning mellan kvinnor och män.

3.5 Livsmedelsindustrin

Livsmedelsindustri består av SNI 10 Livsmedelsframställning, SNI 11 Framställning av drycker och SNI 12 Tobaksvarutillverkning.

Detta avsnitt börjar med en beskrivning på övergripande nivå av Livsmedelsindustrin, som huvudsakligen illustreras med diagram.

Innan vi går in på den detaljerade statistiska beskrivningen redovisas vad SCB lyfter fram i sina prognoser och undersökningar som har koppling till kompetensförsörjningen i Livsmedelsindustrin.

Vad säger SCB:s Trender och prognoser?

I Trender och prognoser 2020 analyseras följande utbildningsgrupper med koppling till Livsmedelsindustrin:

- Industriutbildning (53I). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 65 300 personer med denna utbildning.
- El-, automations-, data- och kommunikationsteknisk utbildning (53E). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 11 200 personer med denna utbildning.
- Civilingenjörsutbildning; kemi-, bio-, material- och geoteknik (55F). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 2000 personer med denna utbildning.
- Civilingenjörsutbildning, samtliga inriktningar (55B-55G), Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 2700 personer med denna utbildning.

Vad säger SCB:s Arbetskraftbarometer 2020?

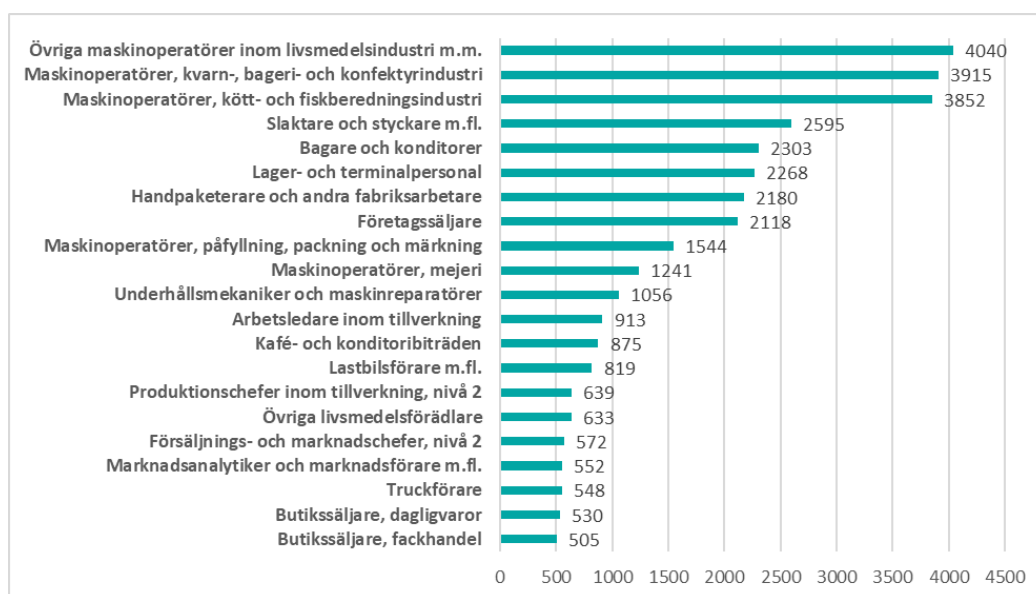
- 89 procent av arbetsgivarna svarade att det råder brist på yrkeserfarna personer med Industriteknisk utbildning på gymnasial nivå. 74 procent svarade att det råder brist på nyutbildade med samma utbildning.
- 87 procent av arbetsgivarna säger det råder brist på yrkeserfarna personer med utbildning i automation på gymnasienivå. Motsvarande siffra för nyutexaminerade är 67 procent
- 79 procent av arbetsgivarna säger det råder brist på yrkeserfarna civilingenjörer med inriktning mot Energi- och elektroteknik. Motsvarande siffra för nyutexaminerade är 54 procent.
- För nyutexaminerade civilingenjörer inom kemi och bioteknik uppger arbetsgivarna att det är en balanserad tillgång (12 procent uppgav att det var brist). Vad gäller yrkeserfarna uppger 50 procent av arbetsgivarna brist och hälften balans.

3.5.1 Maskinoperatör vanligaste yrket

De vanligaste yrkena inom Livsmedelsindustrin är olika typer av maskinoperatörer med inriktning mot livsmedelsindustrin. År 2018 fanns det ungefär 14 600 maskinoperatörer av olika slag inom livsmedelsindustrin, vilket motsvarade 27 procent av de förvärvsarbetande inom denna delsektor (se figur 3.8). Andra vanliga yrken inom livsmedelssektorn är *slaktare och styckare* (2600 personer, 5 procent), samt *bagare och konditorer* (2300 personer, 4 procent).

Ovanstående yrken är också kraftigt överrepresenterade inom livsmedelsindustrin. Men det finns även andra yrken som inte är lika vanligt förekommande inom delsektorn men som är kraftigt överrepresenterade (se figur 3.9). Detta gäller till exempel *civilingenjörsyrken inom kemi och kemiteknik, laboratorieingenjörer, industrielektriker* samt *underhållsmekaniker och maskinreparatörer*. Det är ett ganska stort antal yrken som är överrepresenterade inom livsmedelssektorn.

Figur 3.8. De vanligaste yrkena inom livsmedelsindustrin Antal förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelsindustrin efter yrke (SSYK 2012). År 2018

Källa: SCB.

Figur 3.9. De mest överrepresenterade yrkena inom livsmedelsindustrin. Förvärsarbetande 16–74 år i livsmedelsindustrin efter yrke (SSYK 2012). År 2018

Källa: SCB.

3.5.2 Grundskoleutbildning och samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning de vanligaste utbildningarna inom livsmedelsindustrin

I antal personer räknat är *Grundskoleutbildning* och *Samhällsvetenskaplig eller humanistisk gymnasieutbildning* de vanligaste utbildningarna inom Livsmedelsindustrin. Ungefär en fjärdedel av de förvärsarbetande inom Livsmedelsindustrin tillhör dessa båda utbildningsgrupper (se figur 3.10). Överhuvudtaget har många av de utbildningar som är vanliga bland de förvärsarbetande inom Livsmedelsindustrin en svag ämnesmässig koppling till branschen.

Störst bland de utbildningsgrupper som har en tydlig ämnesmässig koppling till Livsmedelsindustrin är restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå. Ungefär 3700 personer som arbetar inom Livsmedelsindustrin har denna utbildning, vilket motsvarar cirka 7 procent av de förvärsarbetande inom delsektorn. Drygt 4 procent eller

2300 personer har en *Industriutbildning på gymnasial nivå* och 2000 personer hade en *Data-, el- och energiteknisk utbildning på gymnasial nivå* (knappt 4 procent).

Figur 3.10. De vanligaste utbildningsgrupperna i livsmedelsindustrin Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

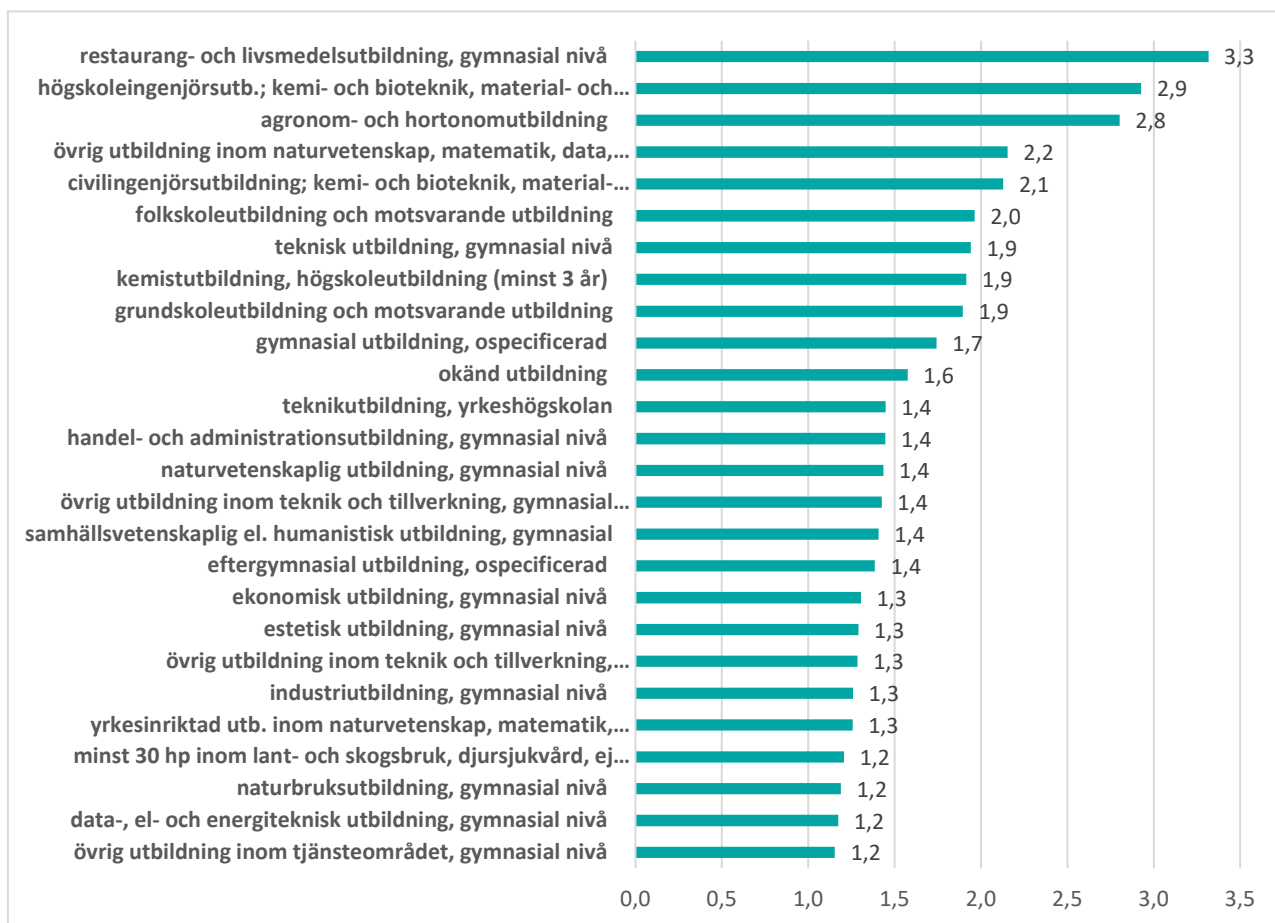
Källa: SCB.

Undersöker vi istället vilka utbildningsgrupper som är mest överrepresenterade inom livsmedelsindustrin hittar vi till exempel:

- *Högskoleingenjörutbildning; kemi- och bioteknik, material- och geoteknik*
- *Agronom- och hortonomutbildning*
- *Civilingenjörutbildning; kemi- och bioteknik, material- och geoteknik*
- *Teknisk utbildning, gymnasial nivå*
- *Kemistutbildning, högskoleutbildning (minst 3 år).*

Överrepresentationen i dessa grupper är dock inte särskilt hög och det är relativt få personer inom Livsmedelsindustrin som tillhör dessa utbildningsgrupper (se figur 3.11). Utmärkande är att det är få utbildningsgrupper som är tydligt överrepresenterade inom Livsmedelsindustrin.

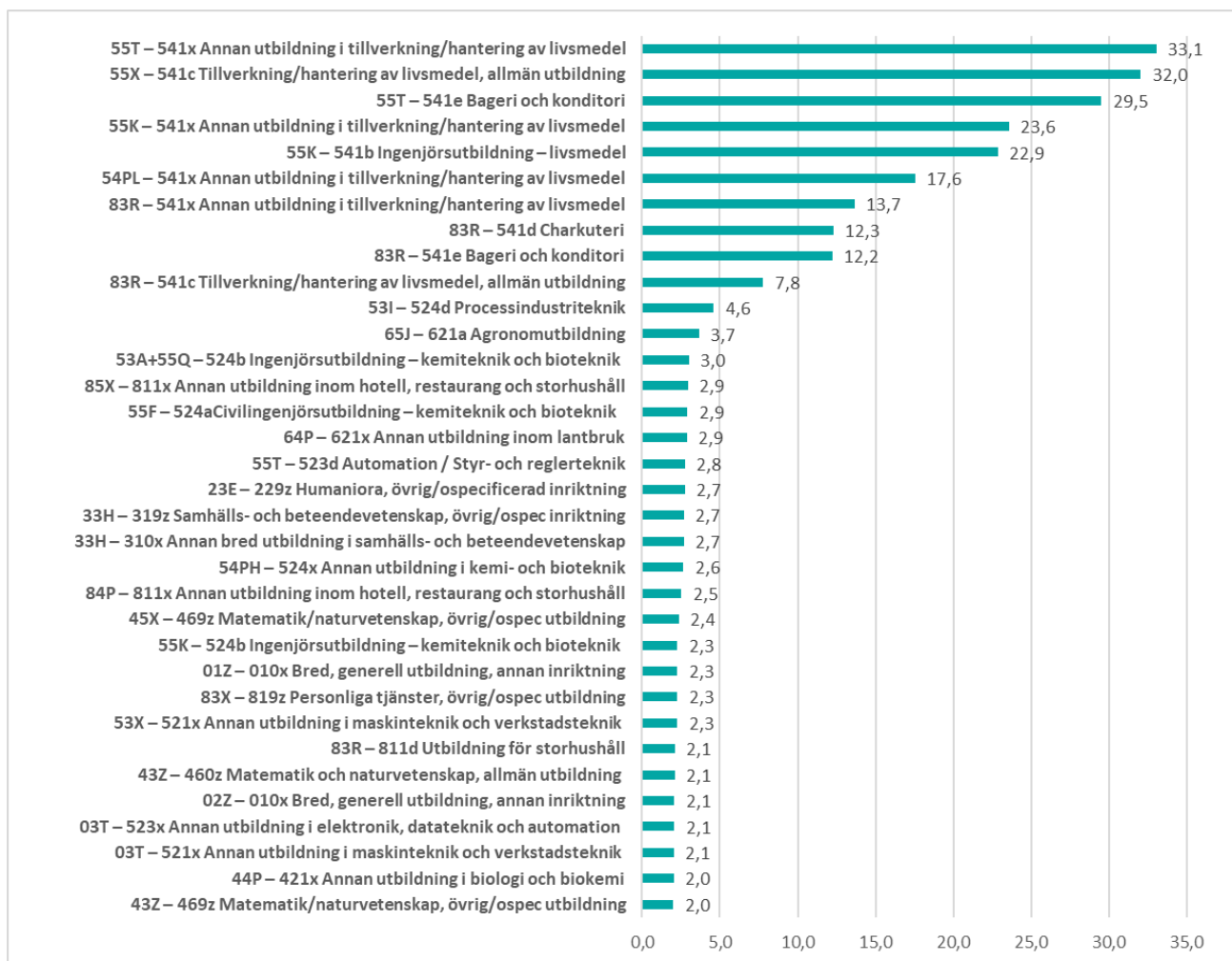
**Figur 3.11. De mest överrepresenterade utbildningsgrupperna i livsmedelsindustrin
Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och
utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018**

Källa: SCB.

Det finns ett antal utbildningsinriktningar som är kraftigt överrepresenterade inom livsmedelsindustrin (se figur 3.12). Dessa omfattar dock relativt få individer.

Figur 3.12. De mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna i livsmedelsindustrin
Kvoten mellan andelen i branschen och andelen på hela arbetsmarknaden.
Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, ural) och
utbildningsgrupp (SUN 2000). År 2018

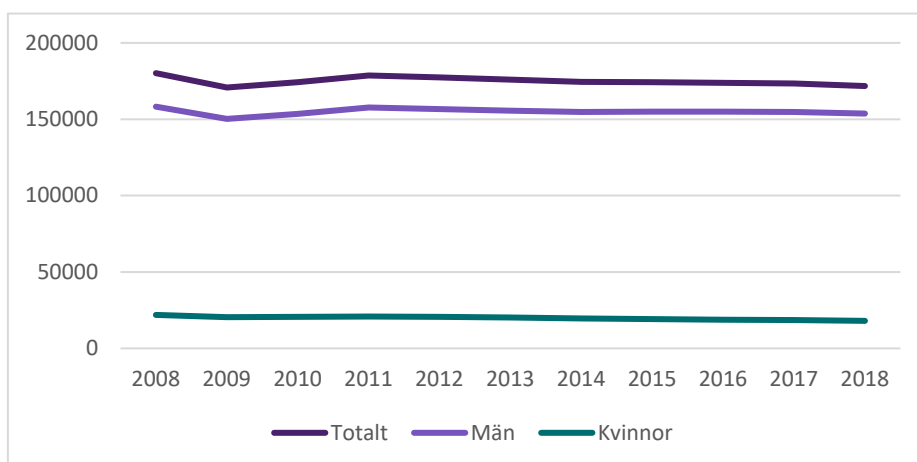

Källa: SCB.

3.5.3 Detaljstudie av en utbildningsgrupp – Industriutbildning på gymnasial nivå

År 2018 var det 172 000 personer i riket som hade *Industriutbildning på gymnasial nivå (53I)* som sin högsta utbildning. Av dessa arbetar cirka 2300 personer inom Livsmedelsindustrin. Dessa personer utgör en av största utbildningsgrupperna inom Livsmedelsindustrin men de utgör bara en dryg procent av samtliga som har denna utbildning. Många av de som tillhör denna utbildningsgrupp arbetar alltså i andra branscher. Utbildningsgruppens storlek har minskat med 5 procentenheter sedan år 2008 (se figur 3.13). Männen dominerar utbildningsgruppen starkt. År 2018 var andelen kvinnor 11 procent, vilket är en marginell minskning på 1 procentenhet sedan år 2008. Andelen kvinnor bland de som jobbar inom livsmedelssektorn och har en industriutbildning var något högre - 16 procent.

Figur 3.13. Antal personer i åldern 16–74 år som ingår i utbildningsgruppen Industriutbildning på gymnasial nivå år 2008–2018

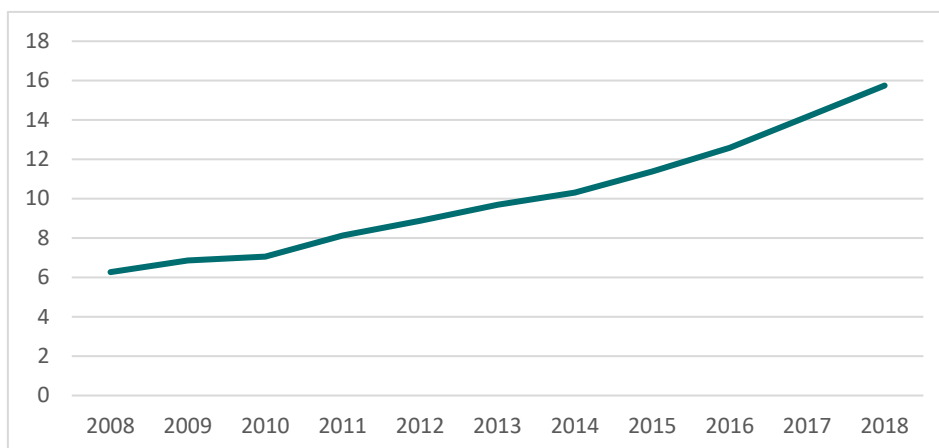

Källa: SCB.

Andelen över 60 år är mycket hög

Genomsnittsåldern i utbildningsgruppen är inte anmärkningsvärt hög. Andelen som är 60 år eller högre var år 2018 cirka 16 procent, vilket är en ökning med 10 procentenheter sedan år 2008. Denna andel ligger klart över genomsnittet både för livsmedelssektorn totalt genomsnittet för hela arbetsmarknaden, som är cirka 13 procent. Andelen bland de som har en industriutbildning och arbetar inom livsmedelssektorn var ännu lite högre – 19 procent, vilket är en mycket hög andel.

Figur 3.14. Andel personer som ingår i utbildningsgruppen Industriutbildning på gymnasial nivå som är 60 år eller äldre

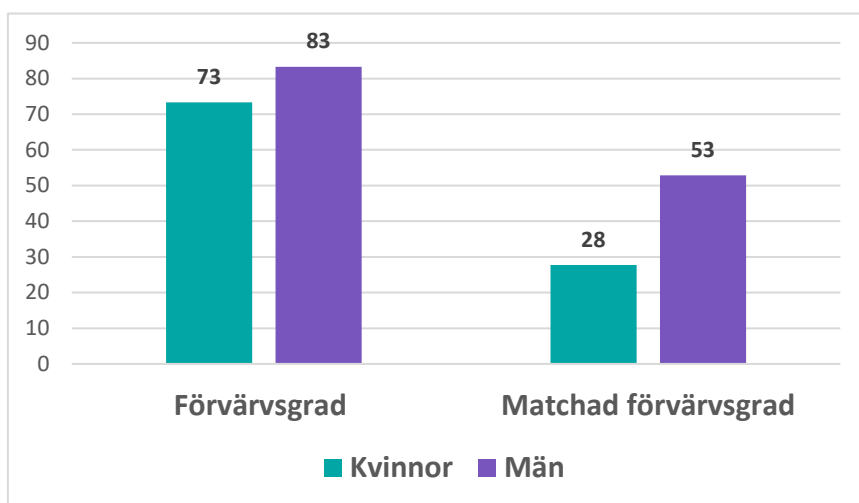

Källa: SCB.

Många industriutbildade kvinnor arbetar i omatchade yrken

Förvärvsgraden är hög för män, men lite lägre för kvinnor (se figur 3.15). Den matchade förvärvsgraden ligger på genomsnittet för hela arbetsmarknaden för män. För de kvinnor som gått *Industriutbildning på gymnasial nivå* är den matchade förvärvsgraden till och med mycket låg – 28 procent. Detta innebär att flertalet av de som gått *industriutbildning på gymnasial nivå* arbetar, men många och då särskilt bland kvinnorna arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning.

Figur 3.15. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad år 2018 i utbildningsgruppen Industriutbildning på gymnasial nivå i åldern 20–64 år

Källa: SCB.

En analys på finare nivå visar att 18 procent av de industriutbildade har ett yrke som inte matchar deras utbildning (se figur 3.16). De flesta av dessa har ett yrke som kräver gymnasieutbildning men som har en annan ämnesinriktning. Ytterligare 21 procent hade ett yrke som delvis matchar deras utbildning, medan 61 procent har ett yrke som helt matchar både utbildningens ämnesinriktning och nivå. Att den senare siffran är högre än i föregående figur beror på att kompletta uppgifter om nivå och inriktning saknas för relativt många personer, vilket förändrar fördelningen.

Figur 3.16. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning i utbildningsgruppen Industriutbildning på gymnasial nivå i åldern 20–64 år (Procent)

Inriktning stämmer inte	Inriktning stämmer delvis	Inriktning stämmer helt	
0	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
3	1	1	nivå lägre än vad yrket kräver
15	19	61	nivå rätt

Källa: SCB.

Analys – Få industriutbildade jobbar inom livsmedelsindustrin

De *Industriutbildade på gymnasial nivå* har minskat i antal under senare år. Samtidigt är de kommande pensionsavgångarna stora vilket kan uppfattas som oroande ur ett kompetensförsörjningsperspektiv. Endast drygt 1 procent av de personer som ingår i utbildningsgruppen *Industriutbildade på gymnasial nivå* arbetar i Livsmedelsindustrin, ändå är denna utbildningsgrupp en av de största inom denna delsektor. De flesta i utbildningsgruppen förvärvsarbetar, men denna andel är cirka 10 procentenheter lägre för kvinnor än för män. Däremot är det relativt många som arbetar i omatchade yrken, det gäller speciellt kvinnorna. Samtidigt råder det enligt arbetsgivarna inom industrin brist både på nytexaminerade och yrkeserfarna personer med Industriutbildning på

gymnasial nivå. Denna paradoxala situation förklaras troligen av en bristande attraktivitet inom industrin samt av regionala skillnader i utbud och efterfrågan på industriutbildade. Det kan även vara så att många industriutbildade har en gammal utbildning och saknar relevant yrkeserfarenhet.

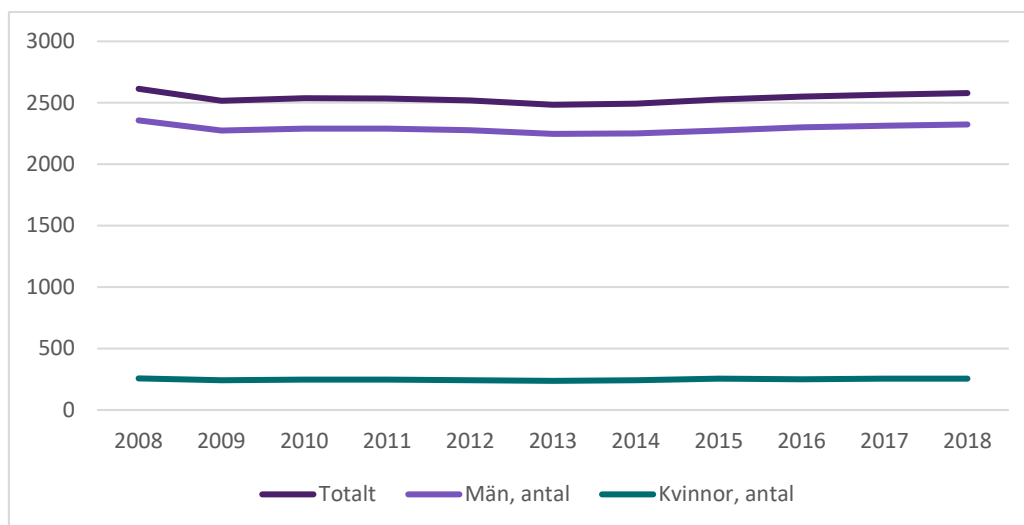
3.5.4 Detaljstudie av en utbildningsinriktning: Industriutbildning på gymnasial nivå med inriktning mot processindustri teknik

Här undersöker vi utbildningsinriktningen *Processindustri teknik (53I – 524d)*. Detta är en utbildningsinriktning inom utbildningsgruppen *Industriutbildning på gymnasial nivå (53I)*. Utbildningsinriktningen anses av många branschföreträdare vara viktig för livsmedelsindustrin och är överrepresenterad inom delbranschen.

Utbildningsinriktningen är mansdominerad och dess storlek har stagnerat

År 2018 var det cirka 2600 personer som hade utbildningsinriktningen *Processindustri teknik (53I – 524d)* som sin högsta utbildning. Cirka 130 av dessa arbetade inom livsmedelsindustrin. Antalet personer som gått den aktuella utbildningsinriktningen har minskat med 1 procent sedan år 2008. Männerna dominerar utbildningsinriktningen kraftigt. År 2018 var andelen kvinnor bara 10 procent, vilket är ungefär samma andel som år 2008.

Figur 3.17. Antal personer i åldern 16–74 år som ingår i utbildningsinriktningen Processindustri teknik 53I-524d år 2008–2018

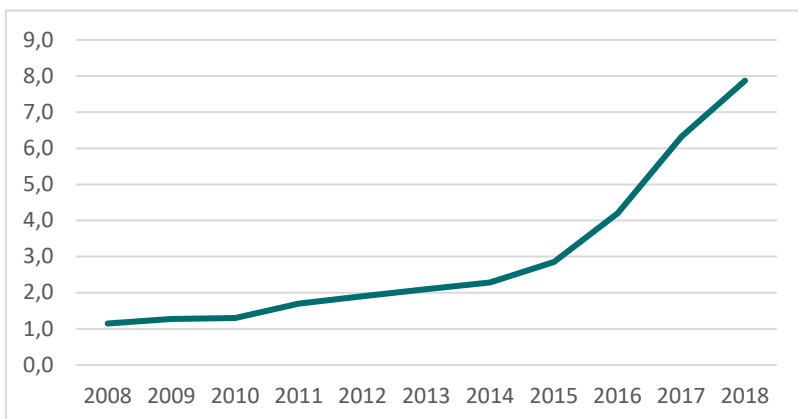

Källa: SCB.

Ökande pensionsavgångar – men på en relativt låg nivå

Andelen i utbildningsinriktningen som är 60 år eller mer var år 2018 cirka 8 procent, vilket är en kraftig ökning med cirka 7 procentenheter sedan år 2008 (se figur 3.18). Denna andel ligger dock fortfarande något under genomsnittet för livsmedelssektorn totalt och betydligt under andelen för hela arbetsmarknaden, som är cirka 13 procent.

Figur 3.18. Andel personer som ingår i utbildningsgruppen utbildningsinriktningen Processindustri teknik 53I-524d som är 60 år eller äldre

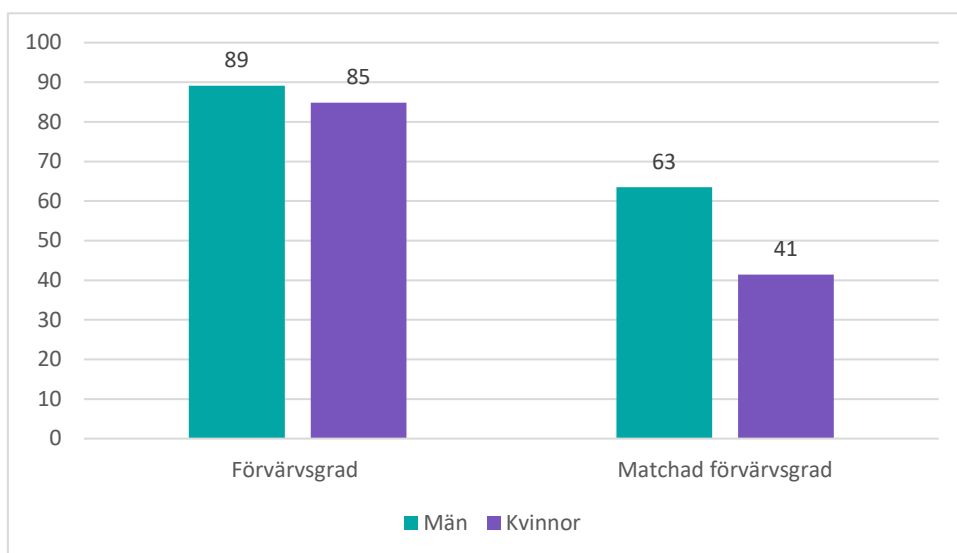

Källa: SCB.

Relativt dålig matchning mellan utbildning och yrke för kvinnor

Förvärvsgraden inom utbildningsinriktningen *Processindustri teknik* är hög både för män och kvinnor (89 respektive 85 procent). Detta kan jämföras med ett genomsnitt för samtliga utbildningsgrupper på 79 procent. Den matchade förvärvsgraden är relativt hög för män (63 procent), men betydligt lägre för kvinnor (41 procent). Detta kan jämföras med ett genomsnitt på 50 procent för samtliga utbildningsgrupper. Många av de relativt få kvinnor som gått denna utbildningsinriktning arbetar alltså inte inom matchande yrken.

Figur 3.19. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad år 2018 i utbildningsinriktningen Processindustri teknik 53I-524d i åldern 20–64 år

Källa: SCB.

En mer noggrann analys av hur matchningen ser ut visar att cirka 10 procent av de inom utbildningsinriktningen *Processindustri teknik* som har ett yrke som inte alls matchar deras utbildning, har ett yrke som kräver gymnasieutbildning, men som har en helt annan

inriktning. Ytterligare 4 procent har för hög utbildning för sitt yrke och arbetar inom ett ämnesområde som de inte var utbildade inom, det vill säga att de är överkvalificerade för sitt yrke och felmatchade ämnesmässigt. Ytterligare 16 procent har ett yrke som delvis matchar deras utbildning, medan 69 procent har ett yrke som helt matchar både deras utbildningsinriktning och utbildningsnivå.

Figur 3.20. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning i utbildningsinriktningen Processindustrieknik i åldern 20–64 år (Procent)

Inriktning stämmer inte	Inriktning stämmer delvis	Inriktning stämmer helt	
0	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
4	1	2	nivå lägre än vad yrket kräver
10	13	69	nivå rätt

Källa: SCB.

Analys – En utbildningsinriktning som minskar trots relativt bra matchning

Processteknik är en utbildningsinriktning som inte har ökat i storlek över tid. De personer som har denna utbildning arbetar i stor omfattning, det vill säga att förvärvsgraden är hög. Däremot är det många kvinnor som gått denna utbildning som inte arbetar i matchande yrken.

3.5.5 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Livsmedelsindustrin

De vanligaste yrkena inom Livsmedelsindustrin är olika typer av maskinoperatörer med inriktning mot livsmedelsindustrin. År 2018 fanns det ungefär 14 600 maskinoperatörer av olika slag inom livsmedelsindustrin, vilket motsvarade drygt en fjärdedel av de förvärvsarbetande inom denna delsektor. Andra vanliga yrken inom livsmedelssektorn är *slaktare och styckare* samt *bagare och konditorer*.

I antal personer räknat är *Grundskoleutbildning* och *Samhällsvetenskaplig eller humanistisk gymnasieutbildning* de vanligaste utbildningarna inom livsmedelsindustrin. Ungefär en fjärdedel av de förvärvsarbetande inom livsmedelsindustrin tillhör dessa båda utbildningsgrupper. Överhuvudtaget har många av de utbildningar som är vanliga bland de förvärvsarbetande inom livsmedelsindustrin en svag ämnesmässig koppling till branschen. Störst bland de utbildningsgrupper som har en ämnesmässig koppling till livsmedelsindustrin är *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå*. Ungefär 3700 personer som arbetar inom livsmedelsindustrin har denna utbildning, vilket motsvarar cirka 7 procent av de förvärvsarbetande inom delsektorn. Drygt 4 procent eller 2300 personer har en *Industriutbildning på gymnasial nivå* och 3900 personer hade en Data-, el- och energiteknisk utbildning på gymnasial nivå (knapp 4 procent).

Anmärkningsvärt i övrigt är att andelen i livsmedelsindustrin som har grundskole- eller folkskoleutbildning som högsta utbildning är hela 19 procent jämfört med ett genomsnitt för hela arbetsmarknaden på 10 procent.

Slutsatsen är att utbildningssystemet verkar vara relativt dåligt anpassat till Livsmedelsindustrins behov. Generellt sett verkar det vara få utbildningar och få utbildningsplatser

som har en tydlig koppling till delsektorn. Den utbildningsgrupp som är störst bland de utbildningsgrupper som har en ämnesmässig koppling till livsmedelsindustrin är *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå*. Denna utbildning förefaller dock inte i första hand vara skapad för Livsmedelsindustrins kompetensbehov. Livsmedelsproduktion nämns visserligen kort i examensmålen men utbildningen förefaller främst vara inriktad mot arbete i restaurang, bageri och med färskvaror.

3.6 Livsmedelshandel

I Livsmedelshandeln ingår de delar av SNI 46 Parti- och provisionshandel och SNI 47 Detaljhandel som rör handel med livsmedel. För mer detaljer se bilaga 1. Detta avsnitt börjar med en beskrivning på övergripande nivå av Livsmedelshandeln, som huvudsakligen illustreras med diagram.

Innan vi går in på den detaljerade statistiska beskrivningen redovisas vad SCB lyfter fram i sina prognoser och undersökningar som har koppling till kompetensförsörjningen i Livsmedelshandeln.

Vad säger SCB:s Trender och prognoser?

I *Trender och prognoser 2020* analyseras följande utbildningsgrupper med koppling till Livsmedelshandel:

- *Handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå (33H)*. Både tillgång och efterfrågan förväntas minska på denna utbildningsgrupp. Enligt SCB:s prognos kommer det att år 2035 saknas 5700 personer med denna utbildning.

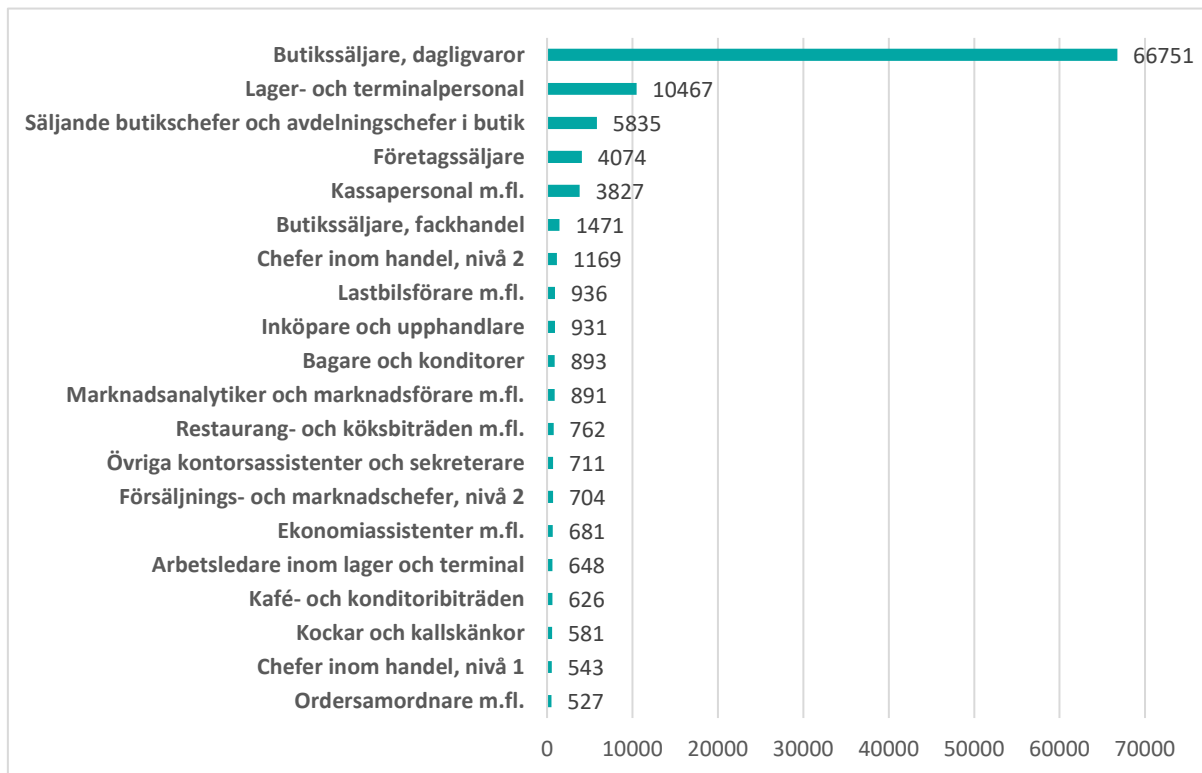
Butiksäljare av dagligvaror vanligaste och mest överrepresenterade yrket

De mest överrepresenterade yrkena inom Livsmedelshandeln är också i stor utsträckning de vanligaste (se figur 3.21 och 3.22). Överrepresenterad betyder i detta sammanhang att yrket/utbildningen är vanligare i delsektorn än på hela arbetsmarknaden. Tre yrken som tillhör denna kategori är:

- *Butikssäljare, dagligvaror (66 800 personer, vilket motsvarar 48 procent av de förvärvsarbetande i branschen)*
- *Kassapersonal (3 800 personer, 3 procent)*
- *Säljande butikschefer (5 800 personer, 4 procent).*

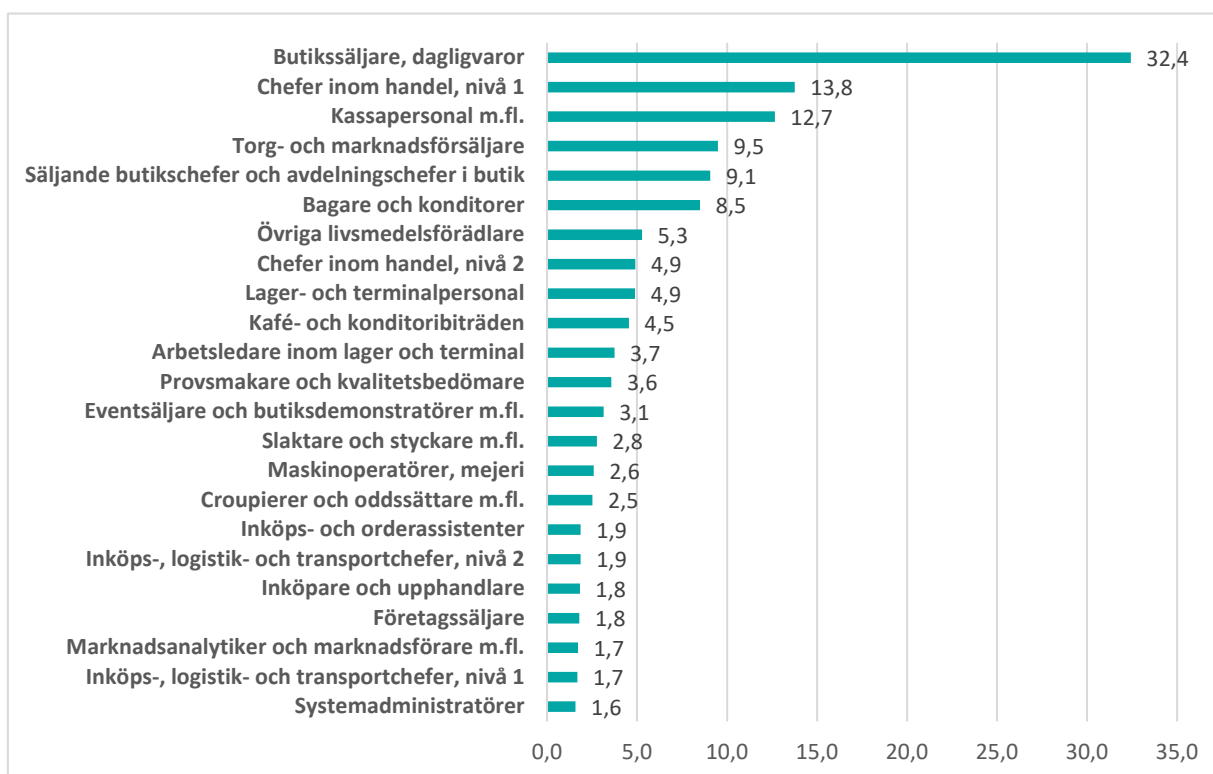
Det näst vanligaste yrket, *lager- och terminalpersonal*, utgör 7,5 procent (10 500 personer) av de förvärvsarbetande i branschen men är inte lika överrepresenterat som de tidigare uppräknade yrkena. Samma sak gäller för det fjärde vanligaste yrket, *företagssäljare* (4100 personer, 3 procent)

Figur 3.21. De vanligaste yrkena inom livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelshandeln efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Källa: SCB.

Figur 3.22. De mest överrepresenterade yrkena inom livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelshandeln efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

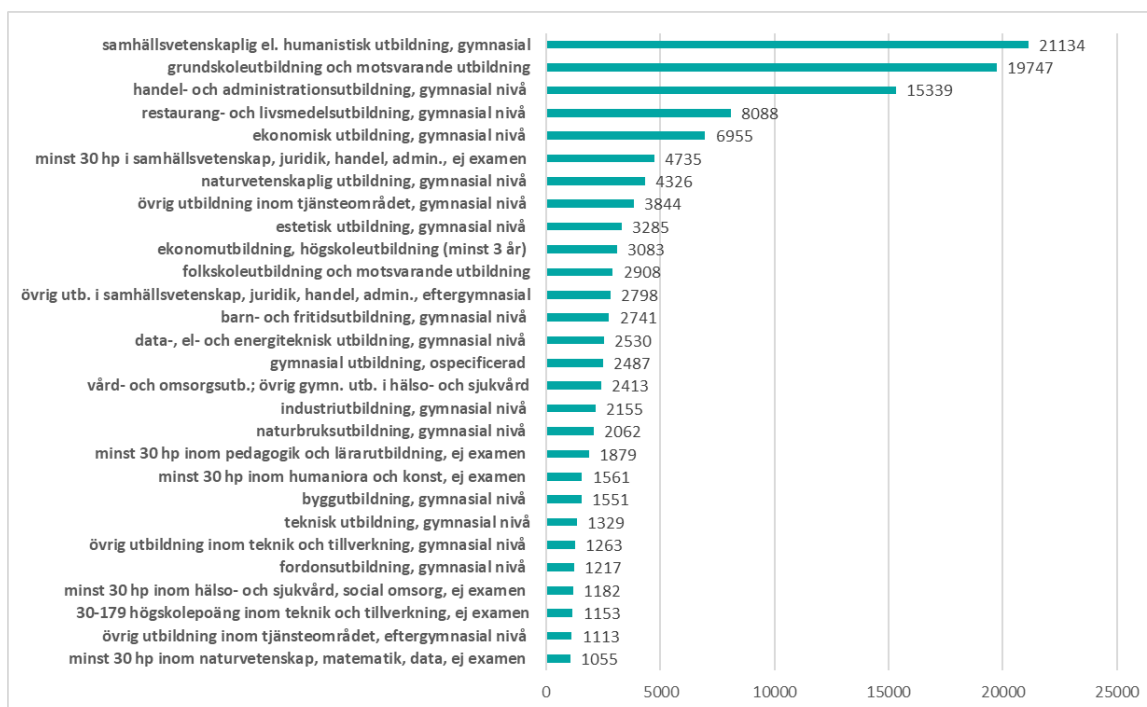
Källa: SCB.

3.6.1 Restaurang- och livsmedel samt Handel- och administration de mest överrepresenterade utbildningsgrupperna inom Livsmedelshandeln

Mätt i antal personer räknat är *Samhällsvetenskaplig eller humanistisk gymnasieutbildning* och *Grundskoleutbildning* de vanligaste utbildningarna inom livsmedelshandeln (se figur 3.23). Cirka 30 procent av de förvärvsarbetande inom Livsmedelshandeln tillhör dessa båda utbildningsgrupper. Överhuvudtaget har många av de utbildningar som är vanliga bland de förvärvsarbetande inom livsmedelshandeln en svag ämnesmässig koppling till branschen.

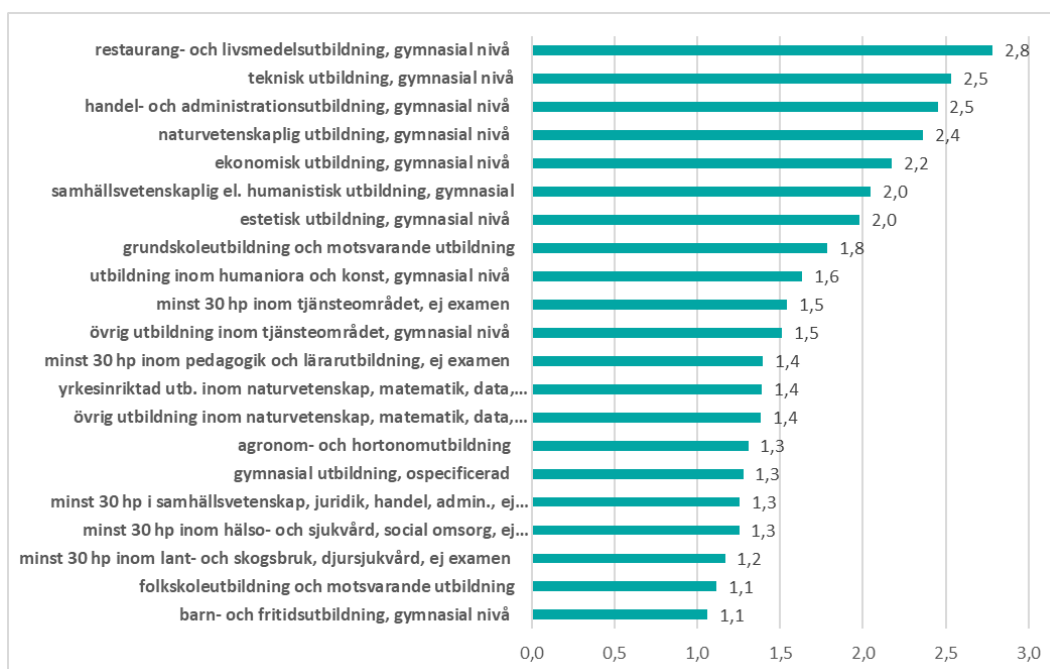
Vanligast bland de utbildningsgrupper som har en tydlig ämneskoppling till livsmedelshandeln är *Handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå* (15 300 personer, 11 procent) samt *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå* (8100 personer, 6 procent). Dessa båda utbildningar är också de mest överrepresenterade inom Livsmedelshandeln (se figur 3.24). Noterbart är att överrepresentationen inte är så stor ens hos de utbildningsgrupper och utbildningsinriktningar som är mest överrepresenterade inom Livsmedelshandeln.

Figur 3.23. De vanligaste utbildningsgrupperna i livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, ural) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Källa: SCB.

Figur 3.24. De mest överrepresenterade utbildningsgrupperna i livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, ural) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

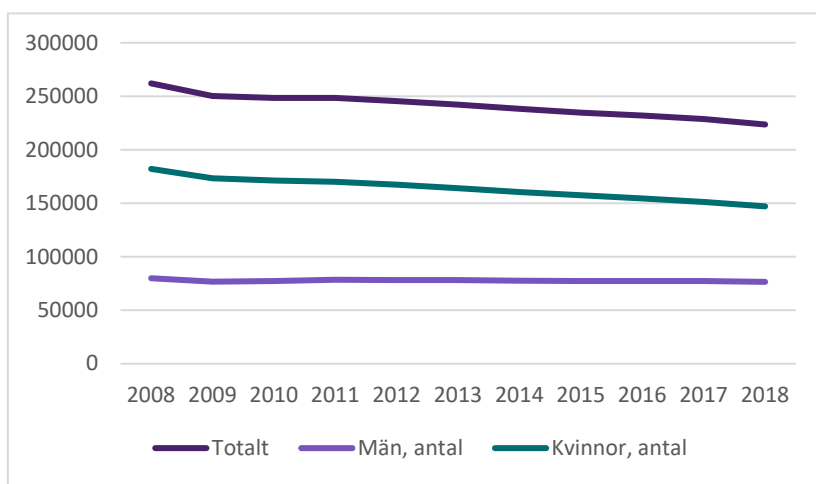

Källa: SCB.

3.6.2 Detaljstudie utbildningsgrupp – 33H Handels- och administrationsutbildning

Handels- och administrationsutbildning är en utbildning på gymnasial nivå. År 2018 var det 224 000 personer som tillhörde denna utbildningsgrupp. Antalet personer som ingår i den aktuella utbildningsgruppen har minskat med 15 procent sedan år 2008. Minskningen har skett gradvis under den aktuella tidsperioden 2008–2018. Kvinnorna dominerar utbildningsgruppen. År 2018 var andelen kvinnor 66 procent, vilket är en viss minskning jämfört med år 2008 (-4 procentenheter).

Figur 3.25. Antal personer i åldern 16–74 år som ingår i utbildningsgruppen 33H Handels- och administrationsutbildning på gymnasial nivå 2008–2018

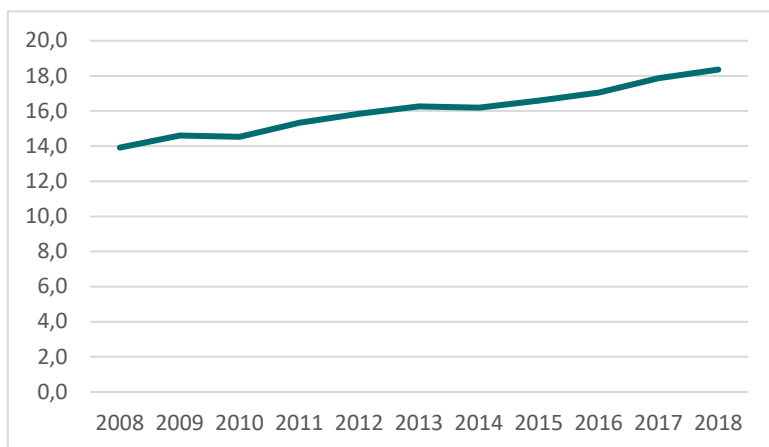

Källa: SCB.

Åldersfördelning inklusive kommande pensionsavgångar

Andelen i utbildningsgruppen som är 60 år eller med var år 2018 cirka 18 procent, vilket är en ökning med cirka 4 procentenheter sedan år 2008. Denna andel är klart högre än både genomsnittet för livsmedelssektorn (10 procent) och genomsnittet för hela arbetsmarknaden som är cirka 13 procent.

Figur 3.26. Andel personer som ingår i utbildningsgruppen Handels- och administrationsutbildning på gymnasial nivå som är 60 år eller äldre

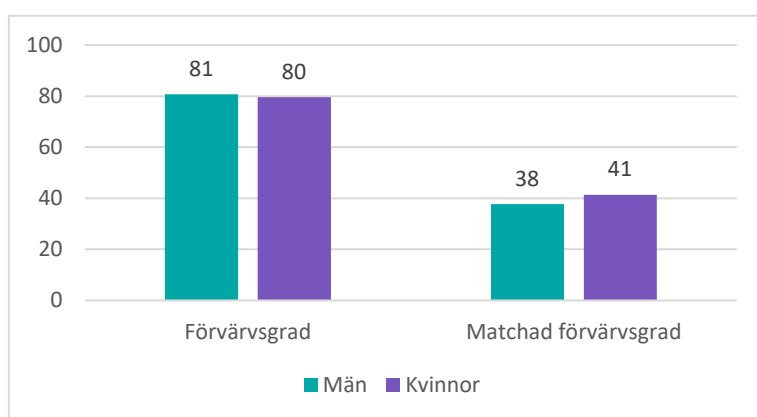

Källa: SCB.

Få arbetar i matchande yrken

Förvärvsgraden inom utbildningsgruppen *Handels- och administrationsutbildning* är relativt hög för både män och kvinnor (81 respektive 80 procent). Detta kan jämföras med ett genomsnitt för samtliga utbildningsgrupper som ligger på 79 procent. Däremot är den matchade förvärvsgraden låg för båda könen, 38 procent för män och 41 procent för kvinnor. Det kan jämföras med ett genomsnitt på 50 procent för samtliga utbildningsgrupper. Sammanfattningsvis innebär detta att de flesta som gått utbildningen *Handel och administration* på gymnasial nivå arbetar, men många arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning.

Figur 3.27. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad år 2018 i utbildningsgruppen Handel och administration på gymnasial nivå i åldern 20–64 år

Källa: SCB.

Många arbetar inom yrken med annan ämnesinriktning som kräver gymnasieutbildning

En mer noggrann analys av hur matchningen ser ut visar att 32 procent inom utbildningsgruppen *Handels- och administrationsutbildning på gymnasial nivå* har ett yrke som ligger på rätt utbildningsnivå men som inte har ämnesinriktning som inte stämmer med deras utbildning. Över hälften, 52 procent, har ett yrke som stämmer helt med både deras utbildningsinriktning och utbildningsnivå.

Figur 3.28. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning i utbildningsinriktningen Charkuteri i åldern 20–64 år (Procent)

Inriktning stämmer inte	Inriktning stämmer delvis	Inriktning stämmer helt	
0	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
4	3	5	nivå lägre än vad yrket kräver
32	3	52	nivå rätt

Källa: SCB.

3.6.3 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Livsmedelshandeln

De vanligaste och mest överrepresenterade yrkena inom Livsmedelshandeln är också i stor utsträckning de vanligaste. Tre yrken som tillhör denna kategori är:

- *Butikssäljare, dagligvaror* (66 800 personer, vilket motsvarar 48 procent av de förvärvsarbetande i branschen)
- *Kassapersonal* (3 800 personer, 3 procent)
- *Säljande butikschefer* (5 800 personer, 4 procent).

Lager- och terminalpersonal är ett yrke som utgör 7,5 procent (10 500 personer) av de förvärvsarbetande i branschen men är inte lika överrepresenterat som de tidigare uppräknade yrkena. Samma sak gäller för *företagssäljare* (4100 personer, 3 procent)

Mätt i antal personer räknat är *Samhällsvetenskaplig och humanistisk gymnasieutbildning* samt *Grundskoleutbildning* de vanligaste utbildningsgrupperna inom livsmedelshandeln. Cirka 30 procent av de förvärvsarbetande inom Livsmedelshandeln tillhör dessa båda utbildningsgrupper. Överhuvudtaget har många av de utbildningar som är vanliga bland de förvärvsarbetande inom Livsmedelshandeln en svag ämnesmässig koppling till branschen.

Vanligast bland de utbildningsgrupper som har en tydlig inriktningskoppling till Livsmedelshandeln är *Handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå* (15 300 personer, 11 procent) samt *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå* (8100 personer, 6 procent). Noterbart är att överrepresentationen inom Livsmedelshandeln inte är särskilt stor ens hos de utbildningsgrupper och utbildningsinriktningar som är mest överrepresenterade inom Livsmedelshandeln.

Förvärvsgraden inom utbildningsgruppen *Handels- och administrationsutbildning* är relativt hög för både män och kvinnor. Däremot är den matchade förvärvsgraden låg för båda könen - 38 procent för män och 41 procent för kvinnor, vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 50 procent för samtliga utbildningsgrupper. Sammanfattningsvis innebär det att de flesta som gått utbildningen *Handel och administration på gymnasial nivå* arbetar, men många arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning.

Många av de som arbetar inom Livsmedelshandeln tillhör utbildningsgrupper som inte har en ämnesinriktning som är kopplad till denna delsektor. Samtidigt ser vi att de personer som gått *Handel och administration på gymnasial nivå* i stor utsträckning inte arbetar i matchande yrken.

Den låga andelen personer i utbildningsgruppen *Handel och administration på gymnasial nivå* som arbetar i matchande yrken tyder på att livsmedelshandeln har vissa problem att attrahera de personer som gått denna utbildning. Alternativt så är denna utbildning dåligt anpassad till delbranschens behov.

Ytterligare en faktor är att de formella utbildningskraven inom Livsmedelshandeln förefaller vara relativt låga och att arbetsgivarna förefaller prioritera andra egenskaper hos de arbetssökande, som servicekänsla och kassavana. Enligt Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2020* var det främst avsaknad av rätt attityd som utgjort ett stort hinder vid de rekryteringar som företagen genomfört de senaste tre åren. När det gällde andra faktorer som att få tag i personer med rätt utbildning och yrkeserfarenhet var det relativt få små och medelstora företag inom Livsmedelshandeln som upplevt detta som ett stort hinder vid rekryteringar.

På sikt kan det dock vara ett växande problem att utbildningssystemet inte verkar vara så väl anpassat till branschens behov. Detta gäller till exempel om ännu fler av de mer kvalificerade jobben rationaliseras bort till exempel genom att manuella kassor ersätts av självbetjäningsskassor.

3.7 Restaurang

I denna delsektor ingår SNI 56 Restaurang och catering. Detta avsnitt börjar med en beskrivning på övergripande nivå av Restaurang, som huvudsakligen illustreras med diagram.

Innan vi går in på den detaljerade statistiska beskrivningen redovisas vad SCB lyfter fram i sina prognoser och undersökningar som har koppling till kompetensförsörjningen inom Restaurang.

Vad säger SCB:s Trender och prognoser?

I Trender och prognoser 2020 analyseras följande utbildningsgrupper med koppling till Restaurang:

- Restaurang- och livsmedelsutbildning (83R). Här prognosticerar SCB att det år 2035 kommer att saknas 17 900 personer med denna utbildning.

Vad säger SCB:s Arbetskraftbarometer 2020?

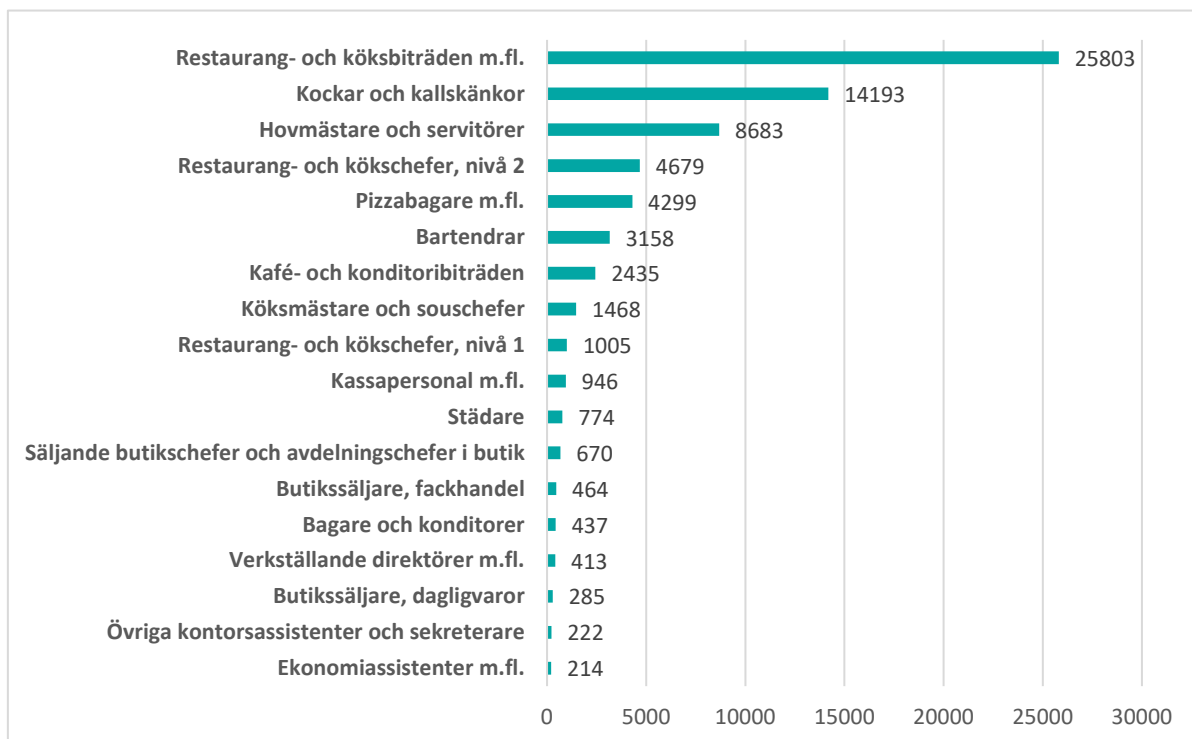
- 76 procent av arbetsgivarna uppgav att det är fortsatt brist på både nyutexaminerade och yrkeserfarna restaurangutbildade. Det är dock viktigt att notera att en del av undersökningen genomfördes innan covid-19-krisen.

Restaurang- och köksbiträden samt kockar och kallskänkor är de vanligaste yrkena

De två vanligaste yrkena inom Restaurang är *restaurang- och köksbiträden* (25 800 personer) samt *kockar och kallskänkor* (14 200 personer, vilket motsvarar 21 procent av de förvärvsarbetande inom Restaurang) (se figur 3.29). Därefter kommer *hovmästare och servitörer* (8700 personer, 11 procent) samt *bartendrar* (3200 personer, 2 procent) Två andra stora yrkesgrupper är *restaurang- och kökschefer, nivå 2* (4700 personer, 4 procent) och *pizzabagare* (4300 personer, 3 procent). Tillsammans utgör dessa uppräknade yrken nästan hälften av alla förvärvsarbetande inom Restaurang.

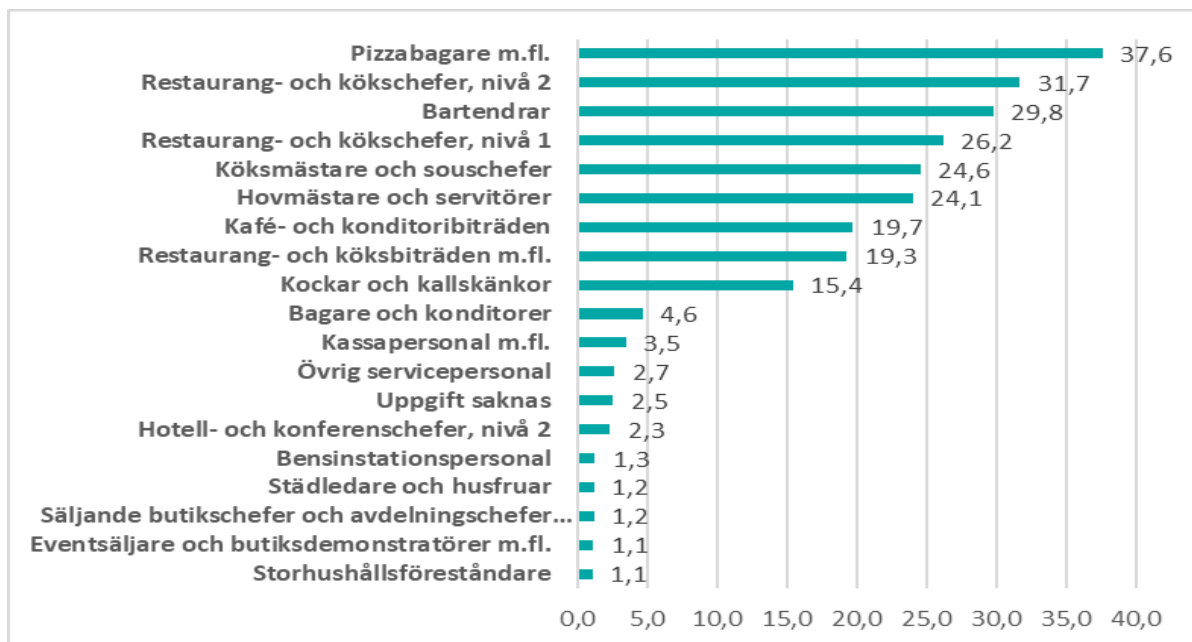
Dessa yrken tillhör också de mest överrepresenterade (se figur 3.30). Klart överrepresenterade är även till exempel *kafé- och konditoribiträden* (2400 personer) samt *restaurang- och kökschefer, nivå 1* (1000 personer). Överrepresenterad betyder i detta sammanhang att yrket/utbildningen är vanligare i delsektorn än på hela arbetsmarknaden.

Figur 3.29. De vanligaste yrkena inom Restaurang. Förvärvsarbetande 16–74 år inom restaurang efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Källa: SCB.

Figur 3.30. De mest överrepresenterade yrkena inom Restaurang. Kvot mellan andelen inom Restaurang och hela arbetsmarknaden. Förvärvsarbetande 16–74 år inom restaurang efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

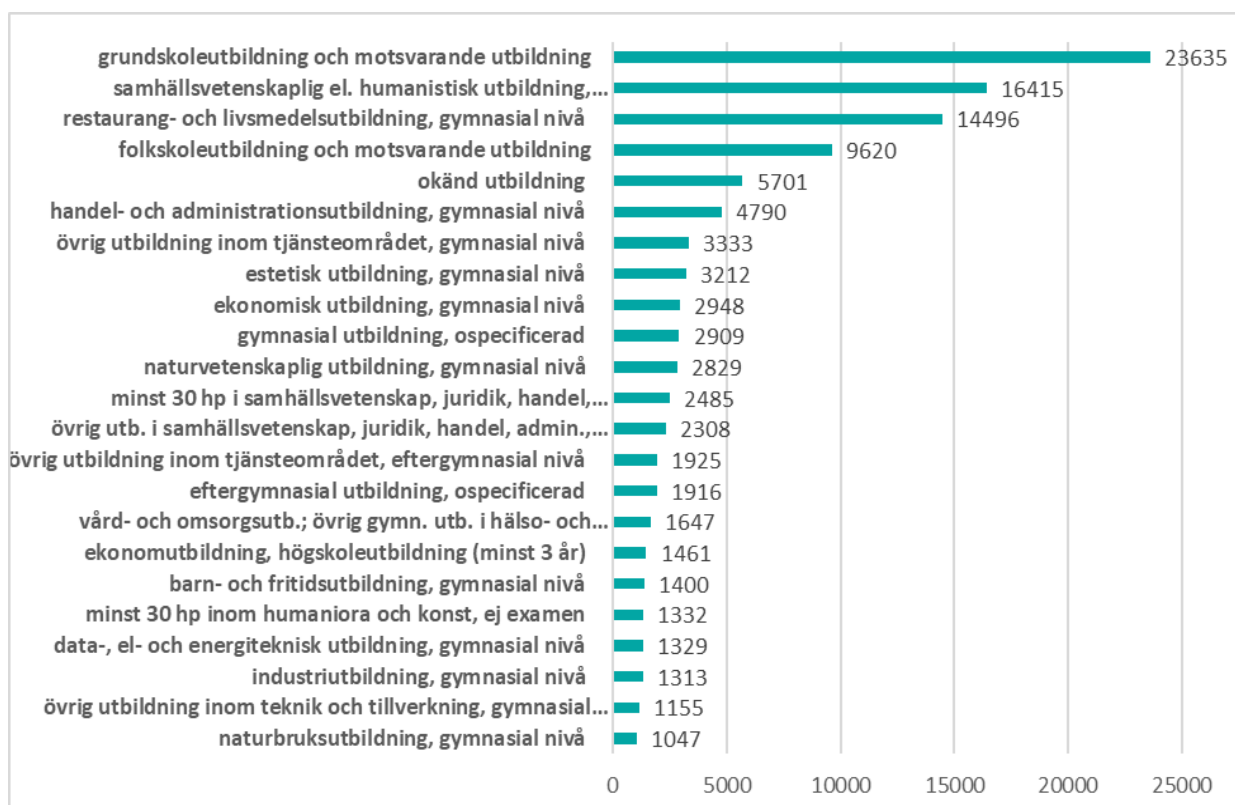
Källa: SCB.

3.7.1 Vanligaste utbildningsgrupperna är grundskoleutbildning och samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning

De vanligaste utbildningsgrupperna är *Grundskoleutbildning* och *Samhällsvetenskaplig eller humanistisk gymnasieutbildning* (se figur 3.31). En förklaring till att *Grundskoleutbildningen* är så vanlig kan vara låga formella utbildningskrav och att det är vanligt med lågutbildad utlandsfödd arbetskraft inom Restaurang. Samhällsvetenskapliga programmet på gymnasiet har under en lång period haft runt 20 000 förstahandssökande per år medan antalet elever på yrkesprogrammen minskat över tid.⁹

Den mest överrepresenterade utbildningsgruppen är *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå* (14 500 personer, vilket motsvarar 12 procent av de förvärvsarbetande i branschen). Utöver *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå* återfinns ingen utbildningsgrupp med relevant ämnesinriktning bland de utbildningsgrupper som är överrepresenterade inom Restaurang, vilket är anmärkningsvärt.

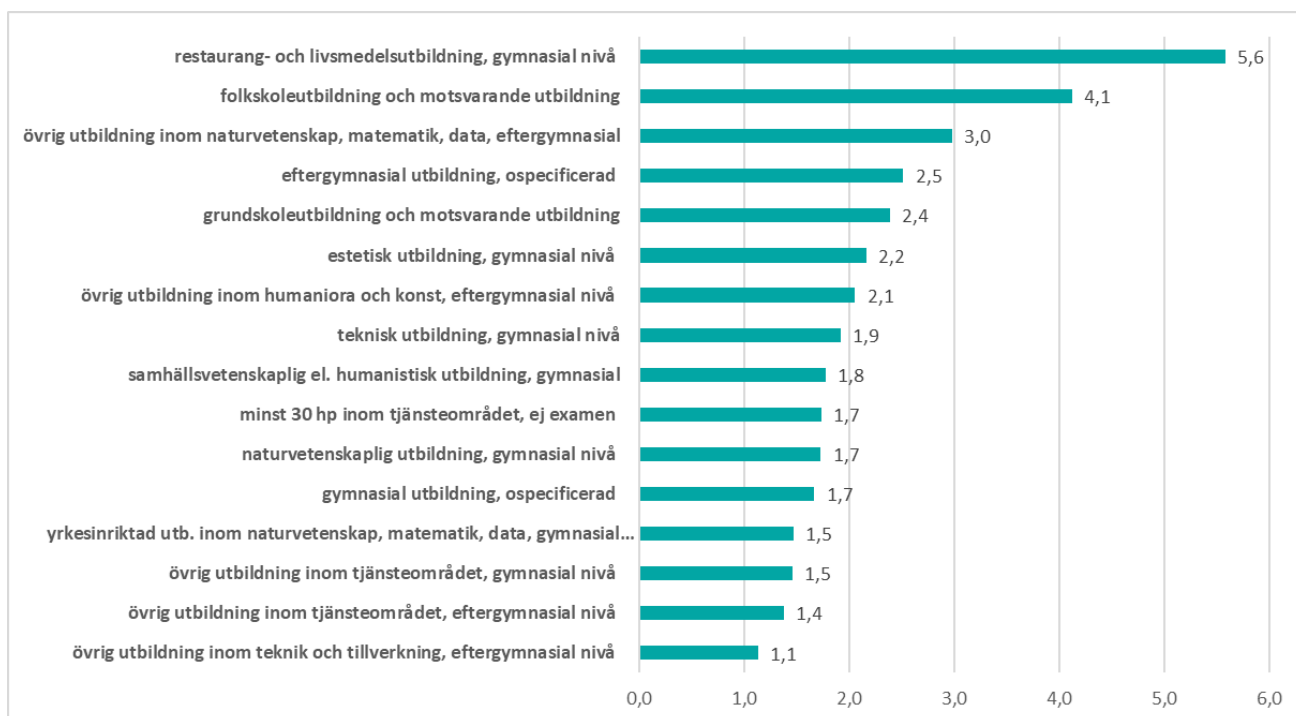
Figur 3.31. De vanligaste utbildningsgrupperna inom Restaurang efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Kvot mellan andelen inom Restaurang och hela arbetsmarknaden. Antal och procent. År 2018

Källa: SCB.

⁹ Uppföljning av gymnasieskolan 2020. Skolverkets rapport 2020:4, s 203.

Figur 3.32. De mest överrepresenterade utbildningsgrupperna inom Restaurang efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Kvot mellan andelen inom Restaurang och hela arbetsmarknaden Antal och procent. År 2018

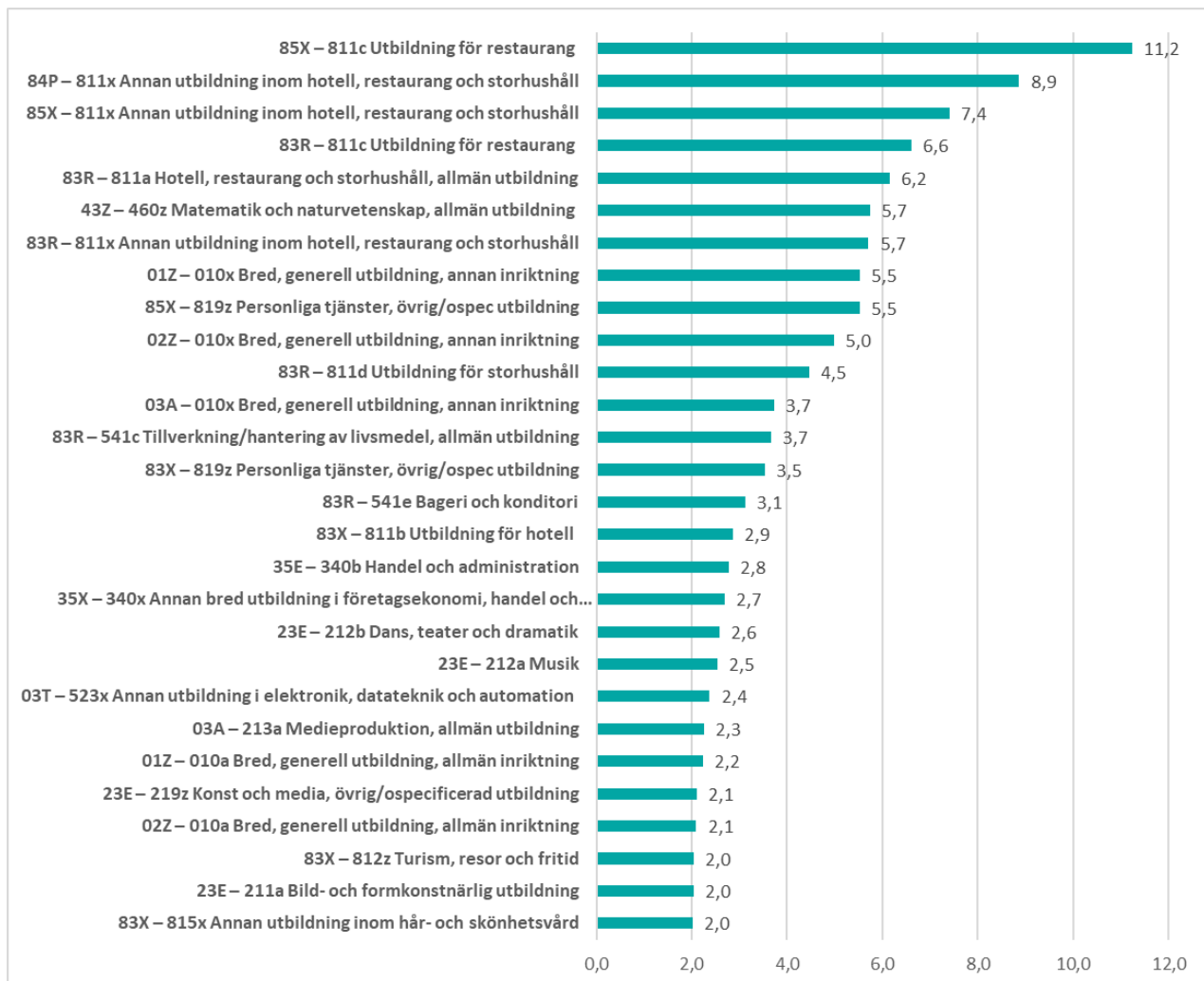

Källa: SCB.

3.7.2 Mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna

Det finns ett antal utbildningsinriktningar med fokus på restaurang som är överrepresenterade inom Restaurang. De flesta av dessa är inriktningar inom *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå*. Det gäller till exempel *Utbildning för restaurang samt Hotell, restaurang och storhushåll, allmän utbildning*.

Tabell 3.33. De mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna inom Restaurang Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Kvot mellan andelen inom Restaurang och hela arbetsmarknaden Antal och procent. År 2018

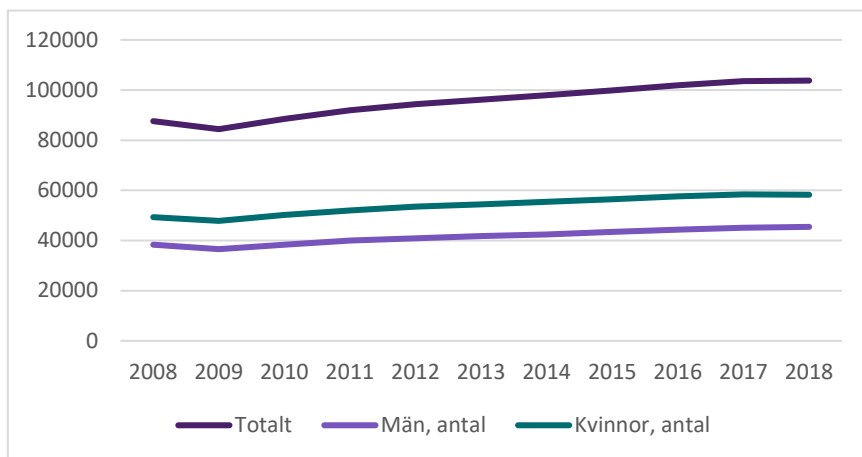

Källa: SCB.

3.7.3 Detaljstudie av en utbildningsgrupp: 83R Restaurang och livsmedel

Restaurang och livsmedel är en utbildning på gymnasial nivå. År 2018 var det 104 000 personer som ingick i denna utbildningsgrupp. Antalet personer som gått *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* har ökat med 18 procent sedan år 2008 (se figur 3.34). Ökningen har skett gradvis under den aktuella tidsperioden 2008–2018. En viss minskning skedde dock år 2009. Kvinnorna utgör drygt hälften av utbildningsgruppen (56 procent år 2018). Denna andel har varit stabil under hela perioden 2008–2018.

Figur 3.34. Antal personer i åldern 16–74 år som ingår i utbildningsgruppen 83R Restaurang och livsmedel år 2008–2018

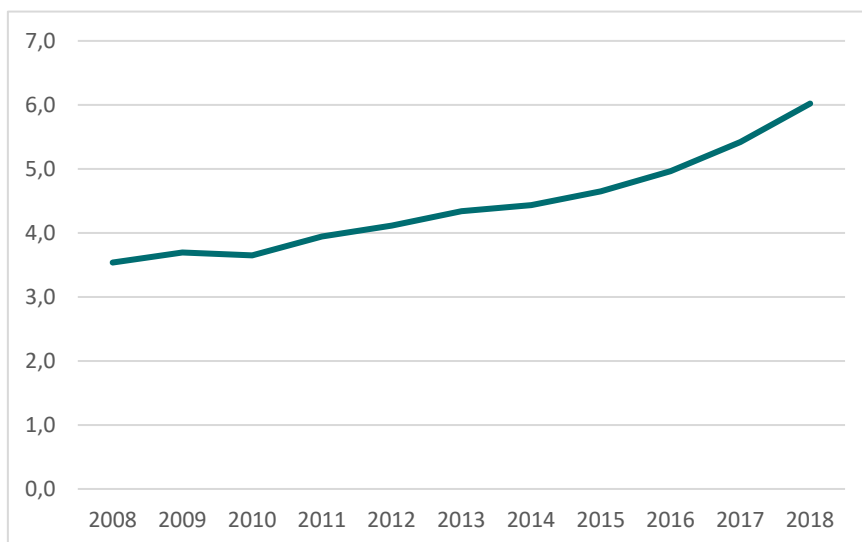

Källa: SCB.

Låg andel som är 60 år eller äldre

Andelen som är 60 år eller äldre var år 2018 cirka 6 procent, vilket är en ökning med 2,5 procentenheter sedan år 2008. Denna andel är dock klart lägre än både genomsnittet för livsmedelssektorn (10 procent) och genomsnittet för hela arbetsmarknaden som är cirka 13 procent.

Figur 3.35. Andel personer som ingår i utbildningsgruppen Restaurang och livsmedel på gymnasial nivå som är 60 år eller äldre

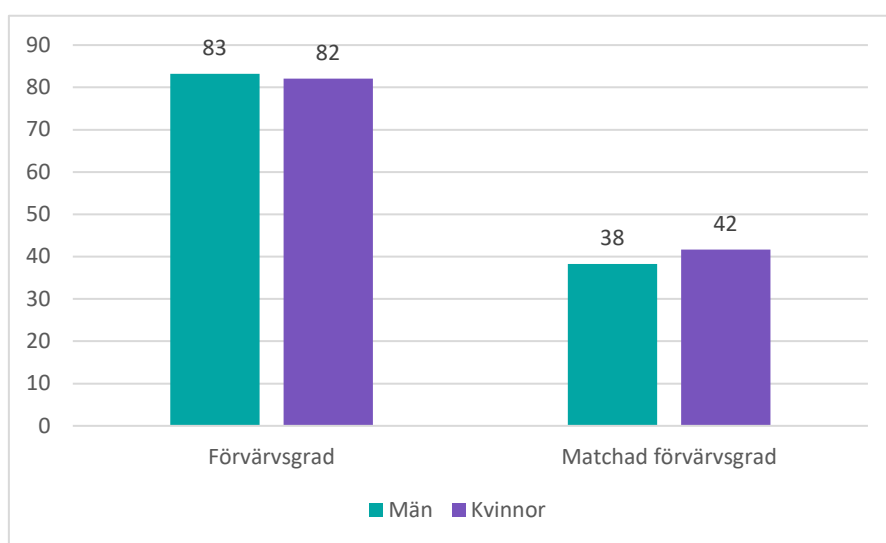

Källa: SCB.

Hög förvärvsgrad men relativt få arbetar i matchande yrken

Förvärvsgraden inom utbildningsgruppen *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* är relativt hög för både män och kvinnor (83 respektive 82 procent). Detta kan jämföras med ett genomsnitt för samtliga utbildningsgrupper på 79 procent. Däremot är andelen som arbetar i matchande yrken relativt låg för båda könen. (38 procent för män, respektive 42 procent för kvinnor), vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 50 procent för samtliga utbildningsgrupper. Sammanfattningsvis innebär det att de flesta som tillhör utbildningsgruppen *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* arbetar, men många arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning.

Figur 3.36. Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad år 2018 i utbildningsgruppen Restaurang och livsmedel på gymnasial nivå i åldern 20–64 år

Källa: SCB.

En mer noggrann analys av hur matchningen ser ut visar att 44 procent av de som ingår i utbildningsgruppen *Restaurang och livsmedel på gymnasial nivå* inte har ett yrke som matchar deras utbildning. Många av dessa (41 procent) har ett yrke som kräver gymnasieutbildning, men som har en helt annan ämnesinriktning. Ytterligare 8 procent har ett yrke som delvis matchar deras utbildning. Ungefär hälften, 49 procent, har ett yrke som stämmer helt med nivån och ämnesinriktningen på deras utbildning.

Figur 3.37. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning i utbildningsgruppen Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå i åldern 20–64 år (Procent)

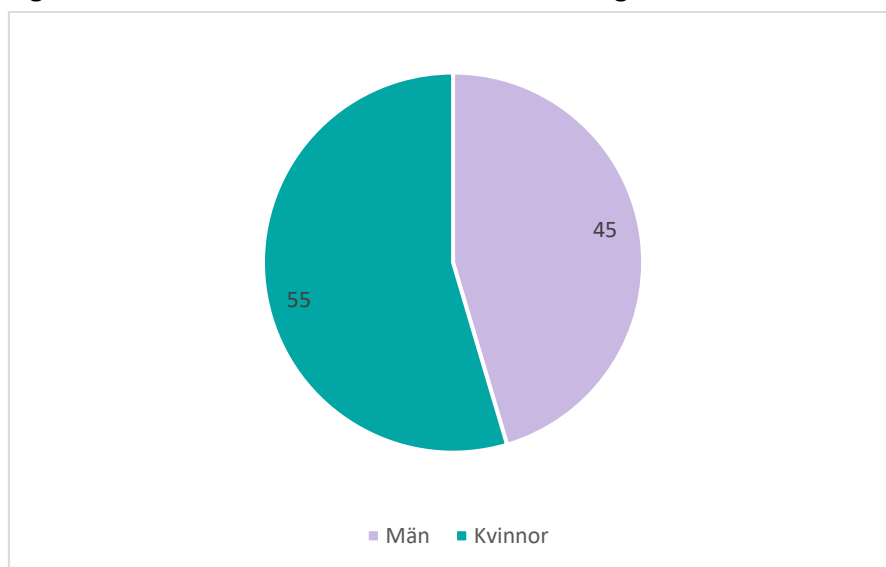
Inriktning stämmer inte	Inriktning ställer delvis	Inriktning stämmer helt	
0	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
3	1	1	nivå lägre än vad yrket kräver
41	6	49	nivå rätt

Källa: SCB.

3.7.4 Detaljstudie av ett yrke: 5120 Kockar och kallskänkor

Ett av de vanligaste yrkena inom Restaurang är *kockar och kallskänkor*. År 2018 var det 36 700 personer som hade detta yrke. Av dessa var drygt hälften kvinnor 55 procent (se figur 3.38). 14 200 av dessa arbetade inom livsmedelssektorn, vilket motsvarar 39 procent.

Figur 3.38. Kockar och kallskänkor - könsfördelning år 2018

Källa: SCB.

Relativt låg medelålder

Den aktuella yrkesgruppen *kockar och kallskänkor* har en relativt låg andel personer som är 60 år eller äldre (10 procent) jämfört med genomsnittet för hela arbetsmarknaden som ligger på 13 procent. Andel som är 60 år eller äldre är totalt sett 10 procent i livsmedelssektorn.

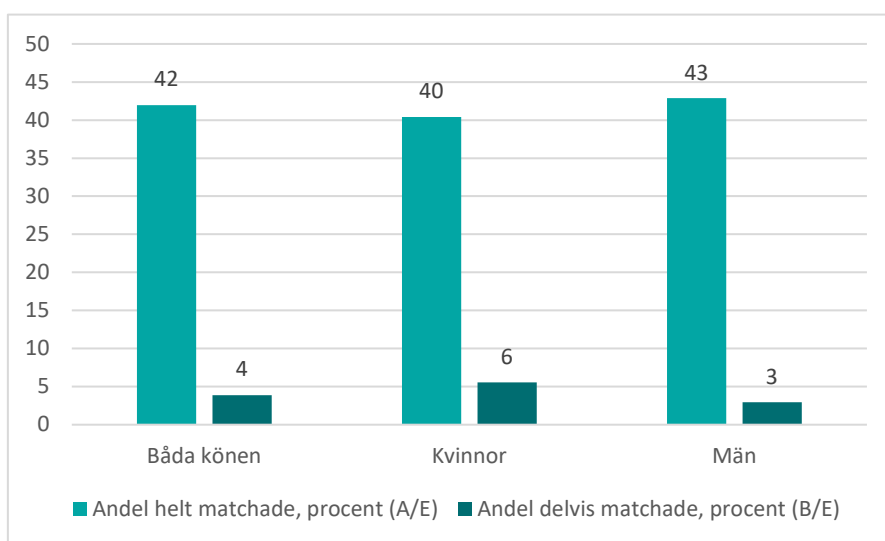
Den vanligaste utbildningen bland *kockar och kallskänkor* är *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå*. Drygt 30 procent har gått denna utbildning. Relativt många i yrkesgruppen (11 procent) har grundskola som högsta utbildning. Många har *Samhällsvetenskaplig eller humanistisk utbildning, gymnasial nivå* som högsta utbildning (8

procent). Utöver detta finns en rad olika utbildningsbakgrunder med svag koppling till yrket representerade.

Relativt dålig matchning mellan yrke och utbildning

Av de som arbetar som *kockar och kallskänkor* inom livsmedelssektorn var det bara 42 procent år 2018 som hade en utbildning som helt matchade deras yrke (se figur 3.39). Ytterligare 4 procent hade en utbildning som var delvis matchande. Skillnaderna mellan könen är små.

Figur 3.39. Andel Kockar och kallskänkor som år 2018 hade en matchande utbildning

Källa: SCB.

Om man mer i detalj undersöker vilken utbildning de personer har som arbetar som *kockar och kallskänkor* framkommer det att mer än hälften har en inriktning på sin utbildning som inte alls stämmer med yrket (se figur 3.40). Var femte har en utbildningsnivå som är lägre än vad yrket kräver och nästan var tionde har en utbildningsnivå som är högre än vad yrket kräver. Ungefär en fjärdedel har rätt nivå på utbildningen men helt fel ämnesinriktning för att denna ska anses matcha yrket.

Figur 3.40. Matchning efter utbildningsnivå och ämnesinriktning bland Kockar och kallskänkor i åldern 20–64 år som arbetar i livsmedelssektorn (Procent)

Inriktning stämmer inte	Inriktning ställer delvis	Inriktning stämmer helt	
8	0	0	nivå högre än vad yrket kräver
20	1	1	nivå lägre än vad yrket kräver
26	4	42	nivå rätt

Källa: SCB

3.7.5 Sammanfattande analys av kompetensförsörjningen inom Restaurangnäringen

De två vanligaste yrkena inom Restaurang är *restaurang- och köksbiträden* samt *kockar och kallskänkor*. Därefter kommer *hovmästare och servitörer* samt *bartendrar*. Två andra stora yrkesgrupper är *restaurang- och kökschefer, nivå 2* och *pizzabagare*. Tillsammans utgör dessa uppräknade yrken nästan hälften av alla förvärvsarbetande inom Restaurang.

Av de som arbetar som *kockar och kallskänkor* inom livsmedelssektorn var det bara 42 procent år 2018 som hade en utbildning som helt matchade deras yrke. Ytterligare 4 procent hade en utbildning som var delvis matchande. Skillnaderna mellan könen är små. Mer än hälften har en inriktning på sin utbildning som inte alls stämmer med yrket. Var femte har en utbildningsnivå som är lägre än vad yrket kräver och nästan var tionde har en utbildningsnivå som är högre än vad yrket kräver.

De vanligaste utbildningsgrupperna inom Restaurang är *Grundskoleutbildning* och *Samhällsvetenskaplig gymnasieutbildning*. En förklaring till detta kan vara låga formella utbildningskrav och att det är vanligt med lågutbildad utlandsfödd arbetskraft inom Restaurang. Den mest överrepresenterade utbildningsgruppen är *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå*. Utöver *Restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå* återfinns ingen utbildningsgrupp med relevant ämnesinriktning bland de utbildningsgrupper som är överrepresenterade inom Restaurang, vilket är anmärkningsvärt.

Förvärvsgraden inom utbildningsgruppen *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* är relativt hög för både män och kvinnor. Däremot är andelen som arbetar i matchande yrken relativt låg för båda könen. (38 procent för män, respektive 42 procent för kvinnor), vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 50 procent för samtliga utbildningsgrupper. Sammanfattningsvis innebär det att de flesta som gått utbildningen *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* arbetar, men många arbetar inom ett yrke som inte matchar deras utbildning.

Många av de som har gått *Restaurang och livsmedel, gymnasial nivå* arbetar alltså inom yrken som inte är matchande. Å andra sidan är det många av de som arbetar som kockar som inte har en matchande utbildning. Det förefaller alltså som om många av de som är restaurangutbildade av olika skäl väljer att arbeta i andra branscher. Möjliga förklaringar till detta kan vara arbetstider och andra arbetsförhållanden.

3.8 Sammanfattning SCB-statistik

3.8.1 Utbildningsnivån i livsmedelssektorn och dess delsektorer

Utbildningsnivån är generellt sett låg inom livsmedelssektorn. Det gäller samtliga delsektorer. Till exempel är det bara 8 procent av de förvärvsarbetande i livsmedelssektorn som har en eftergymnasial utbildning som är 3 år eller längre. Motsvarande siffra för hela arbetsmarknaden är 28 procent.

3.8.2 Problem med matchningen inom livsmedelssektorn

I vissa fall är det få personer som överhuvudtaget söker sig till en viss utbildning. Detta riskerar att leda till att utbildningsinriktningen i fråga till slut läggs ned och att det inte finns något utbildningsalternativ alls kvar för de elever som skulle ha varit intresserade. Detta skapar en nedåtgående spiral, trots att det finns en stor efterfrågan från företagen på personer med den specifika utbildningen. Att bryta en sådan ofördelaktig spiral kräver att man både arbetar med branschens attraktivitet och med dimensioneringen av olika utbildningar.

En annan problematik är att det i vissa fall är brist på personer med en viss utbildning trots att det finns många personer som ingår i den utbildningsgrupp som efterfrågas, men dessa har av olika skäl valt att arbeta i yrken som inte matchar deras utbildning. Exempel på detta är *Industriutbildning på gymnasial nivå* samt *Restaurang och livsmedelsutbildning på gymnasial nivå*.

Om en viss bransch uppger att det är brist på personer med en viss utbildning och den matchade förvärvsgraden samtidigt är låg kan detta bero på:

- Att branschen (företagen) har svårt att attrahera personer med den aktuella utbildningen. Ibland kan matchningen vara låg för ena könet men hög för det andra könet. Detta tyder på att det också kan finnas en könsobalansproblematik som förstärker problemet.
- En annan förklaring kan vara regionala obalanser det vill säga att utbud och efterfrågan ser olika ut i olika regioner och lokala arbetsmarknader. Arbetskraften befinner sig på fel geografisk plats, sett ur företagets synpunkt.
- Ytterligare en förklaring kan vara att det är länge sedan individen gått en specifik utbildning samt/eller att yrkeserfarenheten inom matchande yrken är låg eller saknas. Det vill säga att individens utbildning helt enkelt har blivit föråldrad.

Utbildningsgrupper där kombinationen brist och låg matchad förvärvsgrad återfinns är till exempel:

- *Naturbruksutbildningen, gymnasial nivå* och då särskilt för kvinnor. Problematiken kan här dock bero delvis på vilken inriktning man gått.
- *Industri teknisk utbildning, gymnasial nivå* (främst kvinnor). De fåtal kvinnor som gått denna utbildning har en mycket låg matchad förvärvsgrad (28 procent). För män är motsvarande siffra 53 procent, vilket ligger ungefär på genomsnittet för hela arbetsmarknaden. Med tanke på att arbetsgivarna i stor omfattning uppger brist är detta dock en relativt låg siffra som kan bero på attraktionsproblem, regionala obalanser eller att utbildningen blivit obsolet.
- *Restaurang och livsmedelsutbildningen* Många utbildar sig och dessa personer har inga stora problem att få jobb men bara cirka 40 procent arbetar i ett matchande yrke. Orsaken till detta kan vara både bristande attraktivitet och regionala obalanser.

Problematiken med brist på personer med en viss utbildning samtidigt som den matchade förvärvsgraden är låg kan illustreras av följande resonemang hämtat från rapporten *Morgondagens kompetenser i livsmedelsproduktionen*:

”I samtliga tre län var matchningsgraden för de förvärvsarbetande med naturbruksutbildning betydligt lägre än genomsnittet för flera andra gymnasiala yrkesutbildningar med relevans för arbete i livsmedelsproduktionen. Givet att den låga matchningsgraden för naturbruksutbildade inte ökar innebär det att det krävs en relativt stor ökning av tillgången på naturbruksutbildade i arbetskraften som helhet för att möta bristerna i lantbruket.”¹⁰

Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att det enligt SCB:s *Trender och prognoser 2020* kommer det att råda relativt stor brist på de tre ovanstående utbildningsgrupperna år 2035. Vår slutsats är dock att denna brist inte kan lösas enbart genom att bygga ut antalet utbildningsplatser utan det krävs även andra åtgärder.

3.8.3 Beställning från SCB av statistik och planer framåt

Detta kapitel bygger till stor del på specialbeställd statistik från SCB om kompetensförsörjningen inom livsmedelssektorn. Denna statistik har i det stora hela visat sig vara klart användbar. Det finns dock vissa problem:

- Statistiken är från 2018. Det vill säga de förändringar som skett under covid-19-krisen fångas inte. Normalt sett är det inget stort problem att statistik av denna typ har något år på nacken, men i nuvarande läge ger statistiken en bild av Restaurang som inte är rättvisande. På sikt, om fler årliga statistikbeställningar görs, kommer denna problematik troligen att minska.
- Ett annat problem är att arbetsmarknaden är lokal och regional medan den beställda statistiken är på riksnivå. Därför kommer den statistik som beställs för 2019 att åtminstone delvis vara på regional nivå.

¹⁰ Region Skåne, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen (2019) *Morgondagens kompetenser i livsmedelsproduktionen*.

4 Sammanfattande slutsatser

4.1 Livsmedelssektorn har stora kompetensbehov

I de analyser Tillväxtverket genomfört framträder en bild av en livsmedelssektor med stora behov av strategisk kompetensförsörjning. Kompetensbehovet gäller gymnasie-, yrkeshögskole- och högskolenivå. Livsmedelssektorn är i många avseenden en spretig sektor med företag med verksamheter av olika karaktär. Det finns alltså flera problembilder som måste lösas på olika sätt.

Restaurang upplevde tillgången till arbetskraft som ett stort hinder, innan covid-19-krisen, vilket kan bero på att delsektorn ofta är ett ingångsjobb med lägre lön, stor stress och hög personalomsättning. Även i Livsmedelsindustrin upplever företag att tillgång till lämplig arbetskraft är ett stort hinder. Det finns en stor kompetensbrist av operatörer, tekniker och elektriker. Detta är ett stort tillväxthinder för företagen och i dagsläget utbildar delbranschen till stor del sina egna operatörer inom vissa områden.

I samband med covid-19-krisen skenade problembilden till akut kris inom vissa delsektorer. Det gällde exempelvis säsongsarbetare med anledning av att länder stängde sina gränser. I sista stund löstes flera problem med säsongsarbetarna och många kunde komma till Sverige och bärga skördar som annars hade gått till spillo. Detta visar på bland annat en sårbarhet som också påverkar i senare led i sektorn och Sveriges självförsörjningsgrad. En annan delsektor som drabbats hårt av pandemin är Restaurang.

Samtidigt uppfattas det som att kompetensbristen kommer att vara fortsatt stor även efter pandemin särskilt inom delsektorn Restaurang. Ett stort antal människor har tvingats lämna Restaurang och söka sig till andra yrken och det finns en oro för att många väljer att inte komma tillbaka.

4.2 En generellt låg utbildningsnivå i livsmedelssektorn

Utbildningsnivån är generellt låg inom livsmedelssektorn jämfört med resten av arbetsmarknaden. Inom livsmedelssektorn finns såväl en större andel personer med enbart grundskoleutbildning, som en lägre andel med en eftergymnasial utbildning som är längre än tre år. Att så få har en längre eftergymnasial utbildning kan innebära att innovationsnivån i svensk livsmedelssektor riskerar att bli eftersatt.

Att en så stor andel i livsmedelssektorn saknar gymnasieutbildning och de upplevda bristerna i livsmedelsspecifika utbildningar leder till att företag tvingas internutbilda i en större omfattning än de hade önskat. Detta minskar företagets möjlighet att investera i exempelvis verksamhetsutveckling.

4.3 Personer med livsmedelsutbildningar arbetar med annat

Det finns också problem med matchningen mellan utbildning och yrke. I vissa fall råder brist på personer med en viss utbildning, trots att det finns många personer som ingår i den utbildningsgrupp som efterfrågas. Till exempel en relativt stor andel personer som har läst Industriutbildning på gymnasial nivå samt Restaurang- och livsmedelsutbildning på gymnasial nivå, har valt att arbeta i yrken som inte matchar deras utbildning.

Detta kan bero på att:

- Företagen har svårt att attrahera personer med den aktuella utbildningen. Det finns ibland en könsbalansproblematik som förstärker problemet.

- Regionala obalanser. Arbetskraften befinner sig på fel geografisk plats, sett ur företagets synpunkt.
- Individernas utbildningar har blivit föråldrade.
- Problemet att en relativt hög andel personer med livsmedelsutbildning väljer bort livsmedelsyrken, förstärks i yrken där ett kön är starkt överrepresenterat.

4.4 Produktivitet, konkurrenskraft och innovationsförmåga

För att livsmedelssektorn ska vara framgångsrik och konkurrenskraftig måste den öka sin produktivitet. Sektorn måste också kunna öka sin innovationsförmåga för att det ska ske en positiv utveckling framöver. En väl fungerande kompetensförsörjning och ökad utbildningsnivå hos befintlig personal är viktigt för att öka produktiviteten och innovationsförmågan i livsmedelssektorn.

Bilaga 1: Följande branscher och delbranscher räknas till livsmedelssektorn

Indelningen av livsmedelssektorn nedan överensstämmer i huvudsak med vad som ingår i Jordbruksverkets livsmedelskedja. Vissa skillnader finns dock vilket gör att har valt att hålla fast vid begreppet livsmedelssektorn.

Primärproduktion

01 Jordbruk

Följande grupper (SNI 3), undergrupper (SNI 4) samt detaljgrupper (SNI 5) ingår.

01.1 Odling av ett- och tvååriga växter. Följande grupper ingår

01.11 Odling av spannmål, baljväxter och oljeväxter

01.12 Odling av ris

01.13 Odling av grönsaker och meloner, rotfrukter och stam- eller rotknölar

01.14 Odling av sockerrör

01.15 Odling av tobak

01.2 Odling av fleråriga växter. Följande undergrupper (SNI 4) samt detaljgrupper (SNI 5) ingår.

01.4 Husdjursskötsel Följande undergrupper (SNI 4) och detaljgrupper ingår

01.41 Mjolkproduktion och uppfödning av nötkreatur av mjölkkras

01.42 Uppfödning av andra nötkreatur och bufflar

01.45 Uppfödning av får och getter

01.46 Uppfödning av svin

01.47 Äggproduktion och uppfödning av fjäderfä

01.491 Renskötsel

01.5 Blandat jordbruk

01.6 Service till jordbruk och bearbetning av skördade växter

01.7 Jakt och service i anslutning härtill

02 Skogsbruk

Endast följande detaljgrupp är med:

02.300 Bär, vilda, plockning för försäljning

03 Fiske

03.1 Fiske

03.2 Vattenbruk

Livsmedelsindustri

10 Livsmedelsframställning

Följande grupper (SNI 3) ingår:

- 10.1 Beredning och hållbarhetsbehandling av kött och köttvaror
- 10.2 Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
- 10.3 Beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker
- 10.4 Framställning av vegetabiliska och animaliska oljor och fetter
- 10.5 Mejerivaru- och glasstillverkning
- 10.6 Tillverkning av kvarnprodukter och stärkelse
- 10.7 Tillverkning av bageri- och mjölprodukter
- 10.8 Annan livsmedelsframställning

11 Framställning av drycker

- 11.01 Destillering, rening och tillblandning av spritdrycker
- 11.02 Framställning av vin från druvor
- 11.03 Framställning av cider och andra fruktviner
- 11.04 Framställning av andra icke-destillerade jästa drycker
- 11.05 Framställning av öl
- 11.06 Framställning av malt
- 11.07 Framställning av läskedrycker, mineralvatten och annat vatten på flaska

12 Tobaksvarutillverkning

Livsmedelshandel

46.3 Partihandel med livsmedel, drycker och tobak

46.11 Provisionshandel med jordbruksrå-varor, levande djur, textilråvaror och tex-tilhalfabrikat

46.21 Partihandel med spannmål, råttobak, utsäde och djurfoder och tobak

47.11 Detaljhandel med brett sortiment, mest livsmedel, drycker och tobak

47.2 Specialiserad butikshandel med livsmedel, drycker

47.81 Torg- och marknadshandel med livsmedel, drycker och tobak

56 Restaurang

56.1 Restaurangverksamhet

56.2 Cateringverksamhet

Bilaga 2: SCB-statistik om kompetensförsörjningen i livsmedelssektorn

Primärsektorn

Tabell 1. De vanligaste och mest överrepresenterade yrkena inom primärproduktionen. Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
6121	Uppfödare och skötare av lantbrukets husdjur	12669	26,9	16518	0,33	81,0	***
6130	Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	10089	21,4	15511	0,31	68,7	***
6111	Odlare av jordbruksväxter, frukt och bär	6912	14,7	10134	0,20	72,0	***
8341	Förare av jordbruks- och skogsmaskiner	1216	2,6	6578	0,13	19,5	***
6222	Fiskare	834	1,8	921	0,02	95,6	***
9210	Bärplockare och plantörer m.fl.	766	1,6	2451	0,05	33,0	***
6112	Trädgårdsodlare	662	1,4	2783	0,06	25,1	***
6129	Övriga djuruppfödare och djurskötare	505	1,1	1625	0,03	32,8	***
8342	Anläggningsmaskinförare m.fl.	262	0,6	20106	0,40	1,4	*
2134	Specialister och rådgivare inom lantbruk m.m.	259	0,5	1024	0,02	26,7	***
6221	Fiskodlare	177	0,4	238	0,00	78,6	***
9320	Handpakterare och andra fabriksarbetare	131	0,3	9766	0,20	1,4	*
1380	Förvaltare inom skogsbruk och lantbruk m.fl.	121	0,3	746	0,01	17,1	***
6122	Uppfödare och skötare av sällskapsdjur	119	0,3	1615	0,03	7,8	***
2135	Specialister och rådgivare inom skogsbruk	51	0,1	2219	0,04	2,4	**
3240	Djursjukskötare m.fl.	44	0,1	2581	0,05	1,8	*
2250	Veterinärer	41	0,1	2731	0,05	1,6	*
7611	Slaktare och styckare m.fl.	36	0,1	3013	0,06	1,3	*

Tabell 2. De **mest överrepresenterade utbildningsgrupperna i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018**

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
65X	övrig utb. inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, eftergymnasial	2383	5,1	13843	0,3	18,2	***
63Z	naturbruksutbildning, gymnasial nivå	11789	25,0	75895	1,5	16,4	***
65J	agronom- och hortonomutbildning	509	1,1	5003	0,1	10,7	***
64P	minst 30 hp inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, ej examen	261	0,6	3002	0,1	9,2	***
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	3944	8,4	93237	1,9	4,5	***
65V	veterinärutbildning	73	0,2	3562	0,1	2,2	**
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	7214	15,3	395087	7,9	1,9	*
53X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, gymnasial nivå	800	1,7	52048	1,0	1,6	*
53F	fordonsutbildning, gymnasial nivå	1522	3,2	102651	2,1	1,6	*
65S	skogsvetenskaplig utbildning, högskoleutbildning (minst 3 år)	42	0,1	2929	0,1	1,5	*
83T	transportutbildning, gymnasial nivå	750	1,6	54923	1,1	1,4	*
15V	yrkeslärarutbildning	139	0,3	11129	0,2	1,3	*
53A+55Q	gymnasieingenjörsutbildning	1310	2,8	107167	2,2	1,3	*
03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	681	1,4	65351	1,3	1,1	*
53I	industriutbildning, gymnasial nivå	1699	3,6	171768	3,4	1,0	*

Tabell 3. De mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna inom primärproduktionen. Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter utbildningsinriktning (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
65X – 621c	- Utbildning i lantbruk, allmän	185	0,4	308	0,0	63,4	***
65X – 621d	- Utbildning i jordbruk/växtodling	108	0,2	215	0,0	53,1	***
65X – 621b	- Lantmästarutbildning	1317	2,8	2913	0,1	47,8	***
63Z – 621x	- Annan utbildning inom lantbruk	3015	6,4	7692	0,2	41,4	***
63Z – 621c	- Utbildning i lantbruk, allmän	3697	7,8	13260	0,3	29,4	***
63Z – 629z	- Lantbruk, trädgård, skog och fiske, övrig/ospecificerad utbildning	1004	2,1	4892	0,1	21,7	***
64P – 621x	- Annan utbildning inom lantbruk	211	0,4	1033	0,0	21,6	***
65X – 640x	- Annan utbildning inom djursjukvård	245	0,5	1216	0,0	21,3	***
65J – 621a	- Agronomutbildning	379	0,8	3117	0,1	12,8	***
63Z – 620z	- Lantbruk, trädgård, skog och fiske, allmän utbildning	1971	4,2	16267	0,3	12,8	***
15V – 146e	- Lärarutbildning, naturbruk	66	0,1	662	0,0	10,5	***
63Z – 621e	- Utbildning i djurhållning	666	1,4	6726	0,1	10,5	***
65X – 621f	- Utbildning i hästhållning / hippologutbildning	82	0,2	849	0,0	10,2	***
01Z – 010a	- Bred, generell utbildning, allmän inriktning	3623	7,7	39884	0,8	9,6	***
65X – 629z	- Lantbruk, trädgård, skog och fiske, övrig/ospecificerad utbildning	247	0,5	2946	0,1	8,9	***
63Z – 623x	- Annan utbildning inom skog	109	0,2	1310	0,0	8,8	***
63Z – 621g	- Utbildning i djurvård	273	0,6	4249	0,1	6,8	***
63Z – 623c	- Utbildning i skogsbruk	678	1,4	12223	0,2	5,9	***
63Z – 621f	- Utbildning i hästhållning / hippologutbildning	163	0,3	3632	0,1	4,7	***
65X – 623b	- Skogsmästar-, skogstekniker- och skogsingenjörutbildning	77	0,2	2155	0,0	3,8	***
63Z – 622c	- Utbildning i trädgårdsbruk	113	0,2	3446	0,1	3,5	***
53A+55Q – 529b	- Ingenjörutbildning – övrig/ospec inriktning	511	1,1	23737	0,5	2,3	**
53X – 529x	- Annan utbildning inom teknik och teknisk industri	644	1,4	30308	0,6	2,2	**
85T – 840c	- Utbildning för sjöfart	68	0,1	3207	0,1	2,2	**
65V – 640a	- Veterinärutbildning	66	0,1	3184	0,1	2,2	**
02Z – 010a	- Bred, generell	6924	14,7	354967	7,1	2,1	**

	utbildning, allmän inriktning						
83X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	141	0,3	7255	0,1	2,1	**

Livsmedelsindustrin

Tabell 4. De vanligaste yrkena inom livsmedelsindustrin Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelsindustrin efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	4040	7,5	4727	0,1	79,4	***
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri	3915	7,3	4199	0,1	86,6	***
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	3852	7,2	4155	0,1	86,1	***
7611	Slaktare och styckare m.fl.	2595	4,8	3013	0,1	80,0	***
7612	Bagare och konditorer	2303	4,3	3753	0,1	57,0	***
4322	Lager- och terminalpersonal	2268	4,2	76511	1,5	2,8	**
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	2180	4,1	9766	0,2	20,7	***
3322	Företagssäljare	2118	4,0	81231	1,6	2,4	**
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	1544	2,9	3505	0,1	40,9	***
8162	Maskinoperatörer, mejeri	1241	2,3	1380	0,0	83,5	***
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	1056	2,0	27483	0,6	3,6	***
3122	Arbetsledare inom tillverkning	913	1,7	8652	0,2	9,8	***
9413	Kafé- och konditoribiträden	875	1,6	4924	0,1	16,5	***
8332	Lastbilsförare m.fl.	819	1,5	51772	1,0	1,5	*
1372	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 2	639	1,2	12290	0,2	4,8	***
7619	Övriga livsmedelsförädlare	633	1,2	847	0,0	69,4	***
1252	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 2	572	1,1	17364	0,3	3,1	***
2431	Marknadsanalytiker och marknadsförare m.fl.	552	1,0	18541	0,4	2,8	**
8344	Truckförare	548	1,0	10776	0,2	4,7	***

5222	Butikssäljare, dagligvaror	530	1,0	73550	1,5	0,7	NEJ
5223	Butikssäljare, fackhandel	505	0,9	93112	1,9	0,5	NEJ
9111	Städare	457	0,9	67779	1,4	0,6	NEJ
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.	453	0,8	53384	1,1	0,8	NEJ
4119	Övriga kontorsassistenter och sekreterare	440	0,8	66164	1,3	0,6	NEJ
5120	Kockar och kallskänkor	411	0,8	36676	0,7	1,0	*
3215	Laboratorieingenjörer	380	0,7	8786	0,2	4,0	***
3114	Ingenjörer och tekniker inom maskinteknik	351	0,7	19708	0,4	1,7	*
2145	Civilingenjörsyrken inom kemi och kemiteknik	327	0,6	5116	0,1	5,9	***
4111	Ekonomiassistenter m.fl.	321	0,6	35906	0,7	0,8	NEJ
8192	Processövervakare, kemisk industri	319	0,6	6128	0,1	4,8	***

Tabell 5. De mest **överrepresenterade** yrkena inom livsmedelsindustrin

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
8163	Maskinoperatörer, kvarn-, bageri- och konfektyrindustri	3915	7,3	4199	0,1	86,6	***
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	3852	7,2	4155	0,1	86,1	***
8162	Maskinoperatörer, mejeri	1241	2,3	1380	0,0	83,5	***
7611	Slaktare och styckare m.fl.	2595	4,8	3013	0,1	80,0	***
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	4040	7,5	4727	0,1	79,4	***
7619	Övriga livsmedelsförädlare	633	1,2	847	0,0	69,4	***
7613	Provsmakare och kvalitetsbedömare	124	0,2	180	0,0	64,0	***
7612	Bagare och konditorer	2303	4,3	3753	0,1	57,0	***
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	1544	2,9	3505	0,1	40,9	***
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	2180	4,1	9766	0,2	20,7	***
9413	Kafé- och	875	1,6	4924	0,1	16,5	***

	konditoribiträden						
3122	Arbetsledare inom tillverkning	913	1,7	8652	0,2	9,8	***
2145	Civilingenjörskyrken inom kemi och kemiteknik	327	0,6	5116	0,1	5,9	***
8189	Andra process- och maskinoperatörer	219	0,4	3583	0,1	5,7	***
8192	Processövervakare, kemisk industri	319	0,6	6128	0,1	4,8	***
1372	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 2	639	1,2	12290	0,2	4,8	***
8344	Truckförare	548	1,0	10776	0,2	4,7	***
1371	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 1	190	0,4	3869	0,1	4,6	***
3215	Laboratorieingenjörer	380	0,7	8786	0,2	4,0	***
7412	Industrielektriker	291	0,5	6764	0,1	4,0	***
8199	Övriga drifttekniker och processövervakare	93	0,2	2394	0,0	3,6	***
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	1056	2,0	27483	0,6	3,6	***
1321	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 1	117	0,2	3263	0,1	3,3	***
1252	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 2	572	1,1	17364	0,3	3,1	***
3115	Ingenjörer och tekniker inom kemi och kemiteknik	121	0,2	3898	0,1	2,9	**
9520	Torg- och marknadsförsäljare	31	0,1	1008	0,0	2,9	**
2431	Marknadsanalytiker och marknadsförare m.fl.	552	1,0	18541	0,4	2,8	**
4322	Lager- och terminalpersonal	2268	4,2	76511	1,5	2,8	**
6222	Fiskare	25	0,0	921	0,0	2,5	**
3322	Företagssäljare	2118	4,0	81231	1,6	2,4	**
1322	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 2	193	0,4	7605	0,2	2,4	**
4115	Inköps- och orderassistenter	179	0,3	7640	0,2	2,2	**
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	253	0,5	10939	0,2	2,1	**
9210	Bärplockare och plantörer m.fl.	56	0,1	2451	0,0	2,1	**
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	145	0,3	6418	0,1	2,1	**

Tabell 6. De vanligaste utbildningsgrupperna i livsmedelsindustrin Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	8064	15,0	395087	7,9	1,9	*
03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	5590	10,4	368634	7,4	1,4	*
83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	3706	6,9	103765	2,1	3,3	***
33H	handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	3483	6,5	223594	4,5	1,4	*
53I	industriutbildning, gymnasial nivå	2330	4,3	171768	3,4	1,3	*
53E	data-, el- och energiteknisk utbildning, gymnasial nivå	1990	3,7	157484	3,2	1,2	*
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	1971	3,7	93237	1,9	2,0	*
33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	1607	3,0	114375	2,3	1,3	*
35E	ekonomutbildning, högskoleutbildning (minst 3 år)	1475	2,8	140020	2,8	1,0	NEJ
93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	1307	2,4	69615	1,4	1,7	*
53F	fordonsutbildning, gymnasial nivå	1131	2,1	102651	2,1	1,0	*
83X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, gymnasial nivå	1131	2,1	90989	1,8	1,2	*
35X	övrig utb. i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., eftergymnasial	1082	2,0	103117	2,1	1,0	NEJ
34P	minst 30 hp i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., ej examen	1039	1,9	134842	2,7	0,7	NEJ
53B	byggtutbildning, gymnasial nivå	1026	1,9	138506	2,8	0,7	NEJ
03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	1010	1,9	65351	1,3	1,4	*

Tabell 7. De vanligaste och mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna i livsmedelsindustrin Förvärsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
55T – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	83	0,2	233	0,0	33,1	***
55X – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	49	0,1	142	0,0	32,0	***
55T – 541e	- Bageri och konditori	130	0,2	409	0,0	29,5	***
55K – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	30	0,1	118	0,0	23,6	***
55K – 541b	- Ingenjörsutbildning – livsmedel	47	0,1	191	0,0	22,9	***
54PL – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	42	0,1	222	0,0	17,6	***
83R – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	216	0,4	1469	0,0	13,7	***
83R – 541d	- Charkuteri	435	0,8	3286	0,1	12,3	***
83R – 541e	- Bageri och konditori	912	1,7	6921	0,1	12,2	***
83R – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	323	0,6	3852	0,1	7,8	***
53I – 524d	- Processindustrieknik	128	0,2	2579	0,1	4,6	***
65J – 621a	- Agronomutbildning	123	0,2	3117	0,1	3,7	***
53A+55Q – 524b	- Ingenjörsutbildning – kemiteknik och bioteknik	120	0,2	3701	0,1	3,0	***
85X – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	59	0,1	1865	0,0	2,9	**
55F – 524a	- Civilingenjörsutbildning – kemiteknik och bioteknik	307	0,6	9805	0,2	2,9	**
64P – 621x	- Annan utbildning inom lantbruk	32	0,1	1033	0,0	2,9	**
55T – 523d	- Automation / Styr- och reglerteknik	58	0,1	1950	0,0	2,8	**
23E – 229z	- Humaniora, övrig/ospecificerad inriktning	34	0,1	1153	0,0	2,7	**
33H – 319z	- Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec inriktning	32	0,1	1109	0,0	2,7	**

33H – 310x	- Annan bred utbildning i samhälls- och beteendevetenskap	32	0,1	1110	0,0	2,7	**
54PH – 524x	- Annan utbildning i kemi- och bioteknik	42	0,1	1472	0,0	2,6	**
84P – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	32	0,1	1175	0,0	2,5	**
45X – 469z	- Matematik/naturvetenskap, övrig/ospec utbildning	51	0,1	2009	0,0	2,4	**
55K – 524b	- Ingenjörsutbildning – kemiteknik och bioteknik	51	0,1	2081	0,0	2,3	**
01Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	1305	2,4	53353	1,1	2,3	**
83X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	177	0,3	7255	0,1	2,3	**
53X – 521x	- Annan utbildning i maskinteknik och verkstadsteknik	35	0,1	1435	0,0	2,3	**
83R – 811d	- Utbildning för storhushåll	270	0,5	11862	0,2	2,1	**
43Z – 460z	- Matematik och naturvetenskap, allmän utbildning	37	0,1	1643	0,0	2,1	**
02Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	900	1,7	40120	0,8	2,1	**
03T – 523x	- Annan utbildning i elektronik, datateknik och automation	138	0,3	6199	0,1	2,1	**
03T – 521x	- Annan utbildning i maskinteknik och verkstadsteknik	120	0,2	5425	0,1	2,1	**
44P – 421x	- Annan utbildning i biologi och biokemi	37	0,1	1679	0,0	2,0	**
43Z – 469z	- Matematik/naturvetenskap, övrig/ospec utbildning	43	0,1	1988	0,0	2,0	**

Tabell 8. De vanligaste yrkena inom **Beredning och hållbarhetsbehandling av kött och chark** Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelsindustrin efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan Andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	2740	25,8	4155	0,1	308,8
7611	Slaktare och styckare m.fl.	2516	23,7	3013	0,1	391,0
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	463	4,4	9766	0,2	22,2
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri m.m.	411	3,9	4727	0,1	40,7
3322	Företagssäljare	301	2,8	81231	1,6	1,7
4322	Lager- och terminalpersonal	252	2,4	76511	1,5	1,5
7619	Övriga livsmedelsförädlare	251	2,4	847	0,0	138,8
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	187	1,8	27483	0,6	3,2
3122	Arbetsledare inom tillverkning	171	1,6	8652	0,2	9,3
9111	Städare	131	1,2	67779	1,4	0,9
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	116	1,1	3505	0,1	15,5
1372	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 2	115	1,1	12290	0,2	4,4
5222	Butikssäljare, dagligvaror	108	1,0	73550	1,5	0,7

Tabell 9. De mest överrepresenterade yrkena inom **Beredning och hållbarhetsbehandling av kött och chark** Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelsindustrin efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan Andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
7611	Slaktare och styckare	2516	23,7	3013	0,1	391,0	***
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	2740	25,8	4155	0,1	308,8	***
7619	Övriga livsmedelsförädlare	251	2,4	847	0,0	138,8	***
7613	Provsmakare och kvalitetsbedömare	25	0,2	180	0,0	65,0	***
8169	Övriga maskinoperatörer inom livsmedelsindustri	411	3,9	4727	0,1	40,7	***
9320	Handpaketerare och andra fabriksarbetare	463	4,4	9766	0,2	22,2	***
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	116	1,1	3505	0,1	15,5	***

3122	Arbetsledare inom tillverkning	171	1,6	8652	0,2	9,3	***
1371	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 1	48	0,5	3869	0,1	5,8	***
1372	Produktionschefer inom tillverkning, nivå 2	115	1,1	12290	0,2	4,4	***
7233	Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	187	1,8	27483	0,6	3,2	***
4115	Inköps- och orderassistenter	39	0,4	7640	0,2	2,4	**
1222	Personal- och HR-chefer, nivå 2	25	0,2	5112	0,1	2,3	**
2182	Miljö- och hälsoskyddsinspektörer	19	0,2	3964	0,1	2,2	**
7412	Industrielektriker	31	0,3	6764	0,1	2,1	**
2145	Civilingenjörstrycken inom kemi och kemiteknik	23	0,2	5116	0,1	2,1	**
3324	Ordersamordnare m.fl.	69	0,6	15466	0,3	2,1	**
1252	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 2	71	0,7	17364	0,3	1,9	*
4321	Arbetsledare inom lager och terminal	25	0,2	6191	0,1	1,9	*
3322	Företags säljare	301	2,8	81231	1,6	1,7	*
1322	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 2	28	0,3	7605	0,2	1,7	*
4323	Transportledare och transportsamordnare	30	0,3	8255	0,2	1,7	*
1211	Ekonomi- och finanschefer, nivå 1	20	0,2	5846	0,1	1,6	*
1120	Verkställande direktörer m.fl.	66	0,6	19522	0,4	1,6	*
1321	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 1	11	0,1	3263	0,1	1,6	*
3115	Ingenjörer och tekniker inom kemi och kemiteknik	13	0,1	3898	0,1	1,6	*
4322	Lager- och terminalpersonal	252	2,4	76511	1,5	1,5	*
1212	Ekonomi- och finanschefer, nivå 2	33	0,3	11099	0,2	1,4	*
3323	Inköpare och upphandlare	52	0,5	18276	0,4	1,3	*
1251	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 1	32	0,3	11451	0,2	1,3	*
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	30	0,3	10939	0,2	1,3	*
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	17	0,2	6418	0,1	1,2	*
4111	Ekonomiassistenter m.fl.	80	0,8	35906	0,7	1,0	*

Tabell 10. De **mest överrepresenterade utbildningsgrupperna inom Beredning och hållbarhetsbehandling av kött och chark** Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
65J	agronom- och hortonomutbildning	39	0,4	5003	0,1	3,7	***
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	703	6,6	93237	1,9	3,5	***
83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	777	7,3	103765	2,1	3,5	***
45X	övrig utbildning inom naturvetenskap, matematik, data, eftergymnasial	25	0,2	3405	0,1	3,4	***
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	1911	18,0	395087	7,9	2,3	**
93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	300	2,8	69615	1,4	2,0	**
95Z	eftergymnasial utbildning, ospecificerad	123	1,2	30418	0,6	1,9	*
25X	övrig utbildning inom humaniora och konst, eftergymnasial nivå	24	0,2	6035	0,1	1,9	*
53X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, gymnasial nivå	200	1,9	52048	1,0	1,8	*
43Z	yrikesinriktad utb. inom naturvetenskap, matematik, data, gymnasial nivå	79	0,7	21284	0,4	1,7	*
63Z	naturbruksutbildning, gymnasial nivå	262	2,5	75895	1,5	1,6	*
64P	minst 30 hp inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, ej examen	10	0,1	3002	0,1	1,6	*
55X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, eftergymnasial nivå	114	1,1	35028	0,7	1,5	*
33H	handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	676	6,4	223594	4,5	1,4	*
65X	övrig utb. inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, eftergymnasial	40	0,4	13843	0,3	1,4	*
03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	1057	9,9	368634	7,4	1,3	*

53I	industriutbildning, gymnasial nivå	444	4,2	171768	3,4	1,2	*
03T	teknisk utbildning, gymnasial nivå	47	0,4	18747	0,4	1,2	*
03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	153	1,4	65351	1,3	1,1	*
83X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, gymnasial nivå	212	2,0	90989	1,8	1,1	*
53F	fordonsutbildning, gymnasial nivå	238	2,2	102651	2,1	1,1	*
55K	högskoleingenjörsutb.; kemi- och bioteknik, material- och geoteknik	10	0,1	4441	0,1	1,1	*
23E	estetisk utbildning, gymnasial nivå	129	1,2	59279	1,2	1,0	*
33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	246	2,3	114375	2,3	1,0	*

Tabell 11. De mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna inom **Beredning och hållbarhetsbehandling av kött och chark** Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbets- marknaden	Andel hela arbets- marknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbets- marknaden	Grad av över- representation
83R – 541d	- Charkuteri	305	2,9	3286	0,1	43,5	***
55X – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	11	0,1	142	0,0	36,3	***
83R – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	33	0,3	1469	0,0	10,5	***
83R – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	47	0,4	3852	0,1	5,7	***
33H – 310x	- Annan bred utbildning i samhälls- och beteendevetenskap	12	0,1	1110	0,0	5,1	***
65J – 621a	- Agronomutbildning	33	0,3	3117	0,1	5,0	***
01Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	537	5,1	53353	1,1	4,7	***
23E – 229z	- Humaniora, övrig/ospecificerad inriktning	10	0,1	1153	0,0	4,1	***
45X – 469z	- Matematik/naturvetenskap, övrig/ospec utbildning	17	0,2	2009	0,0	4,0	***

02Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	328	3,1	40120	0,8	3,8	***
83X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	58	0,5	7255	0,1	3,7	***
43Z – 460z	- Matematik och naturvetenskap, allmän utbildning	13	0,1	1643	0,0	3,7	***
53X – 521x	- Annan utbildning i maskinteknik och verkstadsteknik	11	0,1	1435	0,0	3,6	***
65X – 629z	- Lantbruk, trädgård, skog och fiske, övrig/ospecificerad utbildning	22	0,2	2946	0,1	3,5	***
33H – 340a	- Ekonomutbildning / företagsekonomi	15	0,1	2106	0,0	3,3	***
83R – 541e	- Bageri och konditori	49	0,5	6921	0,1	3,3	***
03A – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	368	3,5	55020	1,1	3,1	***
85X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	35	0,3	5490	0,1	3,0	**
63Z – 629z	- Lantbruk, trädgård, skog och fiske, övrig/ospecificerad utbildning	31	0,3	4892	0,1	3,0	**
43Z – 469z	- Matematik/naturvetenskap, övrig/ospec utbildning	12	0,1	1988	0,0	2,8	**
25X – 229z	- Humaniora, övrig/ospecificerad inriktning	17	0,2	3304	0,1	2,4	**
83R – 811d	- Utbildning för storhushåll	53	0,5	11862	0,2	2,1	**
02Z – 010a	- Bred, generell utbildning, allmän inriktning	1583	14,9	354967	7,1	2,1	**
53I – 521x	- Annan utbildning i maskinteknik och verkstadsteknik	87	0,8	20053	0,4	2,0	**

Livsmedelshandeln

Tabell 12. De mest överrepresenterade yrkena inom livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i livsmedelshandeln efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan Andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
5222	Butikssäljare, dagligvaror	66751	47,9	73550	1,5	32,4	***
1731	Chefer inom handel, nivå 1	543	0,4	1410	0,0	13,8	***
5230	Kassapersonal m.fl.	3827	2,7	10808	0,2	12,7	***
9520	Torg- och marknadsförsäljare	268	0,2	1008	0,0	9,5	***
5221	Säljande butikschefer och avdelningschefer i butik	5835	4,2	22987	0,5	9,1	***
7612	Bagare och konditorer	893	0,6	3753	0,1	8,5	***
7619	Övriga livsmedelsförädlare	125	0,1	847	0,0	5,3	***
1732	Chefer inom handel, nivå 2	1169	0,8	8516	0,2	4,9	***
4322	Lager- och terminalpersonal	10467	7,5	76511	1,5	4,9	***
9413	Kafé- och konditoribiträden	626	0,4	4924	0,1	4,5	***
4321	Arbetsledare inom lager och terminal	648	0,5	6191	0,1	3,7	***
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.	105	0,1	1195	0,0	3,1	***
7611	Slaktare och styckare m.fl.	233	0,2	3013	0,1	2,8	**
8162	Maskinoperatörer, mejeri	100	0,1	1380	0,0	2,6	**
4211	Croupierer och oddssättare m.fl.	87	0,1	1233	0,0	2,5	**
4115	Inköps- och orderassistenter	400	0,3	7640	0,2	1,9	*
1322	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 2	398	0,3	7605	0,2	1,9	*
3323	Inköpare och upphandlare	931	0,7	18276	0,4	1,8	*
3322	Företagssäljare	4074	2,9	81231	1,6	1,8	*
2431	Marknadsanalytiker och marknadsförare m.fl.	891	0,6	18541	0,4	1,7	*
1321	Inköps-, logistik- och transportchefer, nivå 1	154	0,1	3263	0,1	1,7	*
3513	Systemadministratörer	176	0,1	3973	0,1	1,6	*
9320	Handpakterare och andra fabriksarbetare	415	0,3	9766	0,2	1,5	*
1252	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 2	704	0,5	17364	0,3	1,4	*
4114	Marknads- och försäljningsassistenter	428	0,3	10939	0,2	1,4	*
8329	Övriga bil-, motorcykel- och cykelförare	243	0,2	6418	0,1	1,4	*
5225	Bensinstationspersonal	159	0,1	4526	0,1	1,3	*
8169	Övriga maskinoperatörer	163	0,1	4727	0,1	1,2	*

	inom livsmedelsindustri m.m.						
3324	Ordersamordnare m.fl.	527	0,4	15466	0,3	1,2	*
4323	Transportledare och transportsamordnare	267	0,2	8255	0,2	1,2	*
2519	Övriga IT-specialister	396	0,3	13405	0,3	1,1	*
8181	Maskinoperatörer, påfyllning, packning och märkning	102	0,1	3505	0,1	1,0	*
1251	Försäljnings- och marknadschefer, nivå 1	327	0,2	11451	0,2	1,0	*
8161	Maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri	118	0,1	4155	0,1	1,0	*
1291	Övriga administrations- och servicechefer, nivå 1	188	0,1	6702	0,1	1,0	*

Tabell 13. De **mest överrepresenterade utbildningsgrupperna i livsmedelshandeln** Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	8088	5,8	103765	2,1	2,8	**
03T	teknisk utbildning, gymnasial nivå	1329	1,0	18747	0,4	2,5	**
33H	handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	15339	11,0	223594	4,5	2,5	**
03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	4326	3,1	65351	1,3	2,4	**
33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	6955	5,0	114375	2,3	2,2	**
03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	21134	15,2	368634	7,4	2,0	**
23E	estetisk utbildning, gymnasial nivå	3285	2,4	59279	1,2	2,0	*
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	19747	14,2	395087	7,9	1,8	*
23X	utbildning inom humaniora och konst, gymnasial nivå	979	0,7	21426	0,4	1,6	*
84P	minst 30 hp inom tjänsteområdet, ej examen	428	0,3	9930	0,2	1,5	*
83X	övrig utbildning inom	3844	2,8	90989	1,8	1,5	*

	tjänsteområdet, gymnasial nivå						
14P	minst 30 hp inom pedagogik och lärarutbildning, ej examen	1879	1,3	48140	1,0	1,4	*
43Z	yrkesinriktad utb. inom naturvetenskap, matematik, data, gymnasial nivå	826	0,6	21284	0,4	1,4	*
45X	övrig utbildning inom naturvetenskap, matematik, data, eftergymnasial	132	0,1	3405	0,1	1,4	*
65J	agronom- och hortonomutbildning	183	0,1	5003	0,1	1,3	*
93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	2487	1,8	69615	1,4	1,3	*
34P	minst 30 hp i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., ej examen	4735	3,4	134842	2,7	1,3	*
74P	minst 30 hp inom hälso- och sjukvård, social omsorg, ej examen	1182	0,8	33735	0,7	1,3	*
64P	minst 30 hp inom lant- och skogsbruk, djursjukvård, ej examen	98	0,1	3002	0,1	1,2	*
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	2908	2,1	93237	1,9	1,1	*
73B	barn- och fritidsutbildning, gymnasial nivå	2741	2,0	92272	1,9	1,1	*
24P	minst 30 hp inom humaniora och konst, ej examen	1561	1,1	54593	1,1	1,0	*
44P	minst 30 hp inom naturvetenskap, matematik, data, ej examen	1055	0,8	37431	0,8	1,0	*

Tabell 14. De vanligaste och mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna i livsmedelshandeln Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
83R – 541d	- Charkuteri	617	0,4	3286	0,1	6,7	***
83R – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	682	0,5	3852	0,1	6,3	***
83R – 541e	- Bageri och konditori	1089	0,8	6921	0,1	5,6	***
84P – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storkök	141	0,1	1175	0,0	4,3	***
83R – 541x	- Annan utbildning i tillverkning/hantering av livsmedel	163	0,1	1469	0,0	4,0	***
85X – 811c	- Utbildning för restaurang	105	0,1	1008	0,0	3,7	***
33H – 341z	- Inköp, försäljning och distribution	3067	2,2	30866	0,6	3,6	***
03T – 581x	- Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur	178	0,1	1982	0,0	3,2	***
33H – 340b	- Handel och administration	9474	6,8	118757	2,4	2,9	**
35X – 345a	- Ledarskap, organisation och styrning	178	0,1	2341	0,0	2,7	**
03T – 521x	- Annan utbildning i maskinteknik och verkstadsteknik	400	0,3	5425	0,1	2,6	**
03A – 213a	- Medieproduktion, allmän utbildning	1564	1,1	21523	0,4	2,6	**
74P – 726x	- Annan utbildning inom terapi, rehabilitering och kostbehandling	165	0,1	2281	0,0	2,6	**
03T – 523x	- Annan utbildning i elektronik, datateknik och automation	438	0,3	6199	0,1	2,5	**
83R – 811a	- Hotell, restaurang och storkök, allmän utbildning	2314	1,7	34577	0,7	2,4	**
03N – 010c	- Bred, generell utbildning, naturvetenskaplig inriktning	4326	3,1	65351	1,3	2,4	**
63Z – 621f	- Utbildning i hästhållning / hippologutbildning	240	0,2	3632	0,1	2,4	**
23E – 212b	- Dans, teater och dramatik	602	0,4	9203	0,2	2,3	**
85X – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storkök	121	0,1	1865	0,0	2,3	**
83X – 812z	- Turism, resor och fritid	615	0,4	9503	0,2	2,3	**
14P – 144x	- Annan lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar	417	0,3	6509	0,1	2,3	**
83R – 811c	- Utbildning för restaurang	2315	1,7	36146	0,7	2,3	**
83X – 811b	- Utbildning för hotell	538	0,4	8443	0,2	2,3	**
23E – 212a	- Musik	1120	0,8	17900	0,4	2,2	**

03A – 010b	- Bred, generell utbildning, samhällsvetenskaplig/humanistisk inriktning	16056	11,5	257232	5,2	2,2	**
03T – 520x	- Annan bred utbildning i teknik och teknisk industri	312	0,2	5123	0,1	2,2	**
33E – 340a	- Ekonomutbildning / företagsekonomi	6955	5,0	114375	2,3	2,2	**
44P – 421x	- Annan utbildning i biologi och biokemi	102	0,1	1679	0,0	2,2	**
23E – 211a	- Bild- och formkonstnärlig utbildning	625	0,4	10494	0,2	2,1	**
63Z – 621g	- Utbildning i djurvård	242	0,2	4249	0,1	2,0	**
63Z – 621e	- Utbildning i djurhållning	380	0,3	6726	0,1	2,0	**

Tabell 15. De vanligaste utbildningarna bland Säljande butikschefer och avdelningschefer i butik, 2018

Utbildningsgrupp eller inriktning	Utbildning	Utbildning, text	Antal	Andel inom yrket
Utbildningsgrupp	03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	919	13,8
Utbildningsgrupp	33H	handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	882	13,2
Utbildningsgrupp	02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	839	12,6
Inriktning	33H – 340b	- Handel och administration	476	..
Utbildningsgrupp	83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	392	5,9
Utbildningsgrupp	33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	386	5,8
Utbildningsgrupp	01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	253	3,8
Inriktning	33H – 341z	- Inköp, försäljning och distribution	248	..
Utbildningsgrupp	35X	övrig utb. i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., eftergymnasial	182	2,7
Utbildningsgrupp	83X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, gymnasial nivå	163	2,4
Utbildningsgrupp	34P	minst 30 hp i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., ej examen	162	2,4
Utbildningsgrupp	03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	154	2,3
Utbildningsgrupp	73OX	vård- och omsorgsutb.; övrig gymn. utb. i hälso- och sjukvård	154	2,3
Utbildningsgrupp	53E	data-, el- och energiteknisk utbildning, gymnasial nivå	142	2,1
Utbildningsgrupp	93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	138	2,1
Inriktning	83R – 811c	- Utbildning för restaurang	122	..
Utbildningsgrupp	53I	industriutbildning, gymnasial nivå	112	1,7
Utbildningsgrupp	35E	ekonomutbildning, högskoleutbildning (minst 3 år)	102	1,5
Utbildningsgrupp	53A+55Q	gymnaseingenjörsutbildning	101	1,5

Restaurang

Tabell 16. De mest överrepresenterade yrkena inom Restaurang
Förvärvsarbetande 16–74 år inom restaurang efter yrke (SSYK 2012). Antal och procent. År 2018

Yrke, kod	Yrke, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan Andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
9411	Pizzabagare m.fl.	4299	3,4	4563	0,09	37,6	***
1722	Restaurang- och kökschefer, nivå 2	4679	3,8	5894	0,12	31,7	***
5132	Bartendrar	3158	2,5	4231	0,08	29,8	***
1721	Restaurang- och kökschefer, nivå 1	1005	0,8	1531	0,03	26,2	***
3451	Köksmästare och souschefer	1468	1,2	2383	0,05	24,6	***
5131	Hovmästare och servitörer	8683	7,0	14403	0,29	24,1	***
9413	Kafé- och konditoribiträden	2435	2,0	4924	0,10	19,7	***
9412	Restaurang- och köksbiträden m.fl.	25803	20,7	53384	1,07	19,3	***
5120	Kockar och kallskänkor	14193	11,4	36676	0,74	15,4	***
7612	Bagare och konditorer	437	0,4	3753	0,08	4,6	***
5230	Kassapersonal m.fl.	946	0,8	10808	0,22	3,5	***
5169	Övrig servicepersonal	163	0,1	2430	0,05	2,7	**
1712	Hotell- och konferenschefer, nivå 2	60	0,0	1022	0,02	2,3	**
5225	Bensinstationspersonal	143	0,1	4526	0,09	1,3	*
5151	Städledare och husfruar	73	0,1	2498	0,05	1,2	*
5221	Säljande butikshefer och avdelningschefer i butik	670	0,5	22987	0,46	1,2	*
5241	Eventsäljare och butiksdemonstratörer m.fl.	34	0,0	1195	0,02	1,1	*
3452	Storhushållsföreståndare	35	0,0	1307	0,03	1,1	*
3332	Evenemangs- och reseproducenter m.fl.	65	0,1	2587	0,05	1,0	*

Tabell 17. De **mest överrepresenterade utbildningsgrupperna inom Restaurang** efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	14496	11,6	103765	2,1	5,6	***
99Z	okänd utbildning	5701	4,6	55036	1,1	4,1	***
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	9620	7,7	93237	1,9	4,1	***
45X	övrig utbildning inom naturvetenskap, matematik, data, eftergymnasial	254	0,2	3405	0,1	3,0	**
95Z	eftergymnasial utbildning, ospecificerad	1916	1,5	30418	0,6	2,5	**
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	23635	19,0	395087	7,9	2,4	**
23E	estetisk utbildning, gymnasial nivå	3212	2,6	59279	1,2	2,2	**
25X	övrig utbildning inom humaniora och konst, eftergymnasial nivå	311	0,2	6035	0,1	2,1	**
03T	teknisk utbildning, gymnasial nivå	900	0,7	18747	0,4	1,9	*
03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	16415	13,2	368634	7,4	1,8	*
84P	minst 30 hp inom tjänsteområdet, ej examen	431	0,3	9930	0,2	1,7	*
03N	naturvetenskaplig utbildning, gymnasial nivå	2829	2,3	65351	1,3	1,7	*
93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	2909	2,3	69615	1,4	1,7	*
43Z	yrkesinriktad utb. inom naturvetenskap, matematik, data, gymnasial nivå	785	0,6	21284	0,4	1,5	*
83X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, gymnasial nivå	3333	2,7	90989	1,8	1,5	*
85X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, eftergymnasial nivå	1925	1,5	55794	1,1	1,4	*
55X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, eftergymnasial nivå	997	0,8	35028	0,7	1,1	*
33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	2948	2,4	114375	2,3	1,0	*

Tabell 18. De vanligaste och mest överrepresenterade utbildningsinriktningarna inom **Restaurang** Förvärvsarbetande 16–74 år i primärproduktionen efter näringsgren (SNI 2007, urval) och utbildningsgrupp (SUN 2000). Antal och procent. År 2018

Utbildning, kod	Utbildning, text	Antal i delsektorn	Andel i delsektorn	Antal hela arbetsmarknaden	Andel hela arbetsmarknaden	Kvot mellan andel i delsektorn och andel på hela arbetsmarknaden	Grad av överrepresentation
85X – 811c	- Utbildning för restaurang	284	0,2	1008	0,0	11,2	***
84P – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	261	0,2	1175	0,0	8,9	***
85X – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	346	0,3	1865	0,0	7,4	***
83R – 811c	- Utbildning för restaurang	5987	4,8	36146	0,7	6,6	***
83R – 811a	- Hotell, restaurang och storhushåll, allmän utbildning	5334	4,3	34577	0,7	6,2	***
43Z – 460z	- Matematik och naturvetenskap, allmän utbildning	236	0,2	1643	0,0	5,7	***
83R – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	808	0,6	5652	0,1	5,7	***
01Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	7387	5,9	53353	1,1	5,5	***
85X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	760	0,6	5490	0,1	5,5	***
02Z – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	5010	4,0	40120	0,8	5,0	***
83R – 811d	- Utbildning för storhushåll	1328	1,1	11862	0,2	4,5	***
99Z – 999z	- Okänd	5701	4,6	55036	1,1	4,1	***
03A – 010x	- Bred, generell utbildning, annan inriktning	5147	4,1	55020	1,1	3,7	***
83R – 541c	- Tillverkning/hantering av livsmedel, allmän utbildning	354	0,3	3852	0,1	3,7	***
83X – 819z	- Personliga tjänster, övrig/ospec utbildning	642	0,5	7255	0,1	3,5	***
83R – 541e	- Bageri och konditori	540	0,4	6921	0,1	3,1	***
83X – 811b	- Utbildning för hotell	604	0,5	8443	0,2	2,9	**
35E – 340b	- Handel och administration	305	0,2	4377	0,1	2,8	**
35X – 340x	- Annan bred utbildning i företagsekonomi, handel och administration	373	0,3	5528	0,1	2,7	**
23E – 212b	- Dans, teater och dramatik	595	0,5	9203	0,2	2,6	**
23E – 212a	- Musik	1139	0,9	17900	0,4	2,5	**

95Z – 999z	- Okänd	1916	1,5	30418	0,6	2,5	**
03T – 523x	- Annan utbildning i elektronik, datateknik och automation	369	0,3	6199	0,1	2,4	**
03A – 213a	- Medieproduktion, allmän utbildning	1218	1,0	21523	0,4	2,3	**
01Z – 010a	- Bred, generell utbildning, allmän inriktning	2233	1,8	39884	0,8	2,2	**
23E – 219z	- Konst och media, övrig/ospecificerad utbildning	348	0,3	6587	0,1	2,1	**
02Z – 010a	- Bred, generell utbildning, allmän inriktning	18625	14,9	354967	7,1	2,1	**
83X – 812z	- Turism, resor och fritid	486	0,4	9503	0,2	2,0	**
23E – 211a	- Bild- och formkonstnärlig utbildning	535	0,4	10494	0,2	2,0	**
83X – 815x	- Annan utbildning inom hår- och skönhetsvård	401	0,3	7942	0,2	2,0	**

Tabell 19. De vanligaste utbildningarna och utbildningsinriktningarna för kockar och kallskänkor år 2018

Utbildning	Utbildning, text	Antal	Andel inom yrket
83R	restaurang- och livsmedelsutbildning, gymnasial nivå	4671	30,7
83R – 811c	- Utbildning för restaurang	1932	.
83R – 811a	- Hotell, restaurang och storhushåll, allmän utbildning	1876	.
02Z	grundskoleutbildning och motsvarande utbildning	1662	10,9
03A	samhällsvetenskaplig el. humanistisk utbildning, gymnasial	1229	8,1
99Z	okänd utbildning	1216	8,0
01Z	folkskoleutbildning och motsvarande utbildning	1059	7,0
93Z	gymnasial utbildning, ospecificerad	568	3,7
83R – 811d	- Utbildning för storhushåll	491	.
33H	handel- och administrationsutbildning, gymnasial nivå	472	3,1
83X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, gymnasial nivå	442	2,9
85X	övrig utbildning inom tjänsteområdet, eftergymnasial nivå	391	2,6
01Z – 010a	- Bred, generell utbildning, allmän inriktning	359	.
95Z	eftergymnasial utbildning, ospecificerad	317	2,1
35X	övrig utb. i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., eftergymnasial	234	1,5
33H – 340b	- Handel och administration	218	.
83R – 811x	- Annan utbildning inom hotell, restaurang och storhushåll	179	.
73OX	vård- och omsorgsutb.; övrig gymn. utb. i hälso- och sjukvård	175	1,2
23E	estetisk utbildning, gymnasial nivå	171	1,1
53I	industriutbildning, gymnasial nivå	158	1,0
55X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, eftergymnasial nivå	148	1,0
34P	minst 30 hp i samhällsvetenskap, juridik, handel, admin., ej examen	145	1,0
33E	ekonomisk utbildning, gymnasial nivå	140	0,9

73B	barn- och fritidsutbildning, gymnasial nivå	135	0,9
53X	övrig utbildning inom teknik och tillverkning, gymnasial nivå	129	0,8
35E	ekonomutbildning, högskoleutbildning (minst 3 år)	128	0,8
53E	data-, el- och energiteknisk utbildning, gymnasial nivå	118	0,8
24P	minst 30 hp inom humaniora och konst, ej examen	101	0,7

Tillväxtverket

Swedish Agency for Economic
and Regional Growth

Tel 08-681 91 00
tillvaxtverket.se

Tillväxtverket arbetar för hållbar tillväxt och konkurrenskraftiga företag i alla delar av Sverige.

Det gör vi genom att stärka företag och regioner. Vi erbjuder kunskap, nätverk och finansiering. Det ger direkt nytta till företag, och också förutsättningar för företag och regioner att möta framtidens utmaningar. Tillväxtverket är en nationell myndighet med regional närvaro på nio orter. Ett Sverige med fler företag som vill, kan och vågar är vår vision.